

Belgisch Instituut voor
postdiensten en telecommunicatie

**Besluit van de Raad van het BIPT
van 30 juni 2020
betreffende de herziening van de enige heffingen (“one-
time fees”) en de maandelijkse huurprijs “ISLA Repair”
van de referentieaanbiedingen BRUO en Bitstream xDSL
van Proximus**

INHOUDSOPGAVE

Hoofdstuk 1. Inleiding.....	4
Hoofdstuk 2. Juridische basis.....	6
Hoofdstuk 3. Procedure.....	8
3.1 Nationale raadpleging	8
3.2 Advies van de Belgische Mededingingsautoriteit.....	8
3.3 Samenwerking met de mediaregulators.....	8
3.4 Europese raadpleging.....	9
Hoofdstuk 4. Introductie tot de kostenmodellen	11
4.1. Tariefbepaling.....	11
4.2. Toepassing van de tarieven.....	12
Hoofdstuk 5. Analyse van de direct toewijsbare manpowerkosten	13
5.1. De migratie en activatie kostenmodellen.....	13
5.1.1. <i>Introductie</i>	13
5.1.2. <i>Analyse</i>	14
5.1.2.1. <i>Onderscheid tussen de activatie en migratie kostenmodellen</i>	14
5.1.2.2. <i>Frequentie van de verplaatsingen door de Proximus techniker</i>	15
5.2. Het kostenmodel van de maandelijkse Enhanced en Premium ISLA Repair huurkost	18
5.3. Het SNA kostenmodel	18
5.3.1. <i>Introductie</i>	18
5.3.2. <i>Analyse</i>	19
5.3.2.1. <i>Toepassing van de IT markup</i>	19
5.3.2.2. <i>Omvorming van de SNA "one-time fee" naar een maandelijkse toelage</i>	19
5.3.2.3. <i>Berekening van de maandelijkse toelage</i>	21
5.4. Het "Useless End-user visit" kostenmodel	21
5.5. Het "Wrongful Repair Request" kostenmodel	22
Hoofdstuk 6. De Hourly Man Costs.....	23
6.1. Introductie.....	23
6.2. Analyse.....	23
6.2.1. <i>Evolutie van het basisuurloon</i>	23
6.2.2. <i>Evolutie van het uurloon van de verschillende types Proximus werknemers in het kostenmodel</i> .25	
6.2.2.1. <i>De toelage voor afwezigheden, training en pauzes</i>	26
6.2.2.2. <i>De collectieve bonus en de kost voor het gebruik van tools/materiaal/wagens</i>	27
6.2.2.3. <i>De "Building Space" kost</i>	28
6.3. Bepaling van de HMC's.....	29
6.4. Indexering van de uurlonen	31
Hoofdstuk 7. Analyse van de indirect toewijsbare manpowerkosten	33
7.1. Introductie.....	33
7.2. Analyse.....	33
7.2.1. <i>Herberekening van het 'helpdesk overhead' percentage</i>	33
7.2.2. <i>Toevoeging van de facturatiekost</i>	34
Hoofdstuk 8. Analyse van de overhead- en IT-kosten	35
8.1. Introductie.....	35
8.2. Analyse.....	35
8.3. Bepaling van de Overhead- en IT-mark-up	37
8.4. Beschouwing van de opmerkingen van de Europese Commissie.....	39
Hoofdstuk 9. Besluit, Inwerkingtreding, beroepsmogelijkheden en handtekeningen	41
9.1. Besluit en inwerkingtreding	41
9.2. Beroepsmogelijkheden	45
9.3. Ondertekening.....	45

Deel I. Juridische en methodische aspecten

Hoofdstuk 1. Inleiding

1. Dit besluit zal de tarieven herzien die gefactureerd worden aan de alternatieve operatoren voor prestaties uitgevoerd door Proximus op zijn kopernetwerk in het kader van de BRUO en Bitstream xDSL referentieaanbiedingen.
2. Het BIPT heeft begin 2016 verschillende sessies georganiseerd met Proximus en de begunstigde operatoren over de éénmalige activiteiten in het kader van de BRUO en Bitstream xDSL referentieaanbiedingen¹. Tijdens deze sessies werd overeengekomen om de herziening van de tarieven te beperken tot de volgende activiteiten:
 - 2.1. Activatie van een nieuwe lijn (door Proximus of een Certified Technician) ;
 - 2.2. Migratie van een bestaande lijn (door Proximus of een Certified Technician) ;
 - 2.3. Improved SLA Repair maandelijkse huurkost ;
 - 2.4. SNA² kost;
 - 2.5. "Useless End-user visit" kost³ ;
 - 2.6. "Wrongful Repair Request" kost⁴.
3. Naast de kostenmodellen van deze activiteiten, zal er ook een herziening gebeuren van de Hourly Man Costs (HMC), IT markup en Overhead markup, dewelke rechtstreeks in de betrokken kostenmodellen gebruikt worden.
4. Proximus heeft een eerste versie van de kostenmodellen⁵ van deze activiteiten bezorgd aan het BIPT in juni 2016.
5. Door de omvang en complexiteit van deze kostenmodellen werd beslist om beroep te doen op 2 consultants die het BIPT hebben bijgestaan met deze analyse:
 - 5.1. Analysys Mason heeft in opdracht van het BIPT de kostenmodellen aangaande de IT markup, de Overhead markup en de HMC geanalyseerd ;

¹ Toen nog de « BROBA » and « WBA VDSL2 » referentieaanbiedingen.

² "Simple Network Adaption": het solderen van de koperkabel van een eindklant aan de dichtsbijzijnde distributiekabel van Proximus.

³ Een kost die wordt aangerekend aan de OLO wanneer de eindklant van deze OLO niet beschikbaar is op het moment van de afspraak.

⁴ Een kost die wordt aangerekend aan de OLO wanneer deze een probleemticket introduceert bij Proximus en wanneer na analyse later blijkt dat Proximus niet verantwoordelijk was voor de oorzaak van dit probleem.

⁵ Het betreft hier een update van de kostenmodellen die werden gebruikt om de huidig goedgekeurde tarieven te bepalen.

- 5.2. FIDE Partners heeft in opdracht van het BIPT de technische kostenmodellen aangaande activatie, migratie, SNA, useless visits, wrongful repair en de ISLA Repair uurkost geanalyseerd vanuit een operationele standpunt.
6. Beide consultants werkten hun project af in samenwerking met het BIPT. Doordat Proximus ondertussen gevorderd was met de herwerking van haar operationele processen in het kader van het nieuwe MSO en Servicing platform, werd besloten om de analyse niet verder zetten, in afwachten van de nieuwe kostenmodellen gelieerd aan de nieuwe processen.
7. Deze herwerkte kostenmodellen werden bezorgd aan het BIPT in november 2018. Het betreft hier overigens dezelfde lijst⁶ van kostenmodellen dewelke in 2016 en 2017 reeds werden bestudeerd. Het BIPT merkt overigens op dat enkele fouten in de kostenmodellen die werden gemeld aan Proximus tijdens de analyseperiode van 2016 en 2017, werden rechtgezet in de herwerkte kostenmodellen.
8. Doordat dezelfde brutogegevens in de herwerkte kostenmodellen worden gebruikt, kan het resultaat van de analyse van de initiële kostenmodellen grotendeel hernomen worden.
9. Het BIPT heeft op basis van de analyse van het tariefvoorstel van Proximus en zijn eigen inzichten dit ontwerpbesluit opgesteld dat ter raadpleging aan de sector wordt voorgelegd.
10. Sinds 1 juli 2019 aanvaart Proximus geen nieuwe bestellingen meer voor Bitstream SDSL diensten. Bijgevolg is het niet meer noodzakelijk om voor deze dienst nieuwe tarieven bepalen.
11. Met betrekking tot de verwijzingen in dit besluit naar de artikelen en delen van de Bitstream xDSL en BRUO referentieaanbiedingen verwijst dit besluit de lezer naar de versie van de referentieaanbiedingen die werden behandeld in het besluit van de Raad van het BIPT 25 maart 2020 met betrekking tot de analyse van het referentieaanbod van Proximus voor ontbundelde- en bitstreamtoegang tot het koperen aansluitnetwerk.

⁶ De activatie en migratie kostenmodellen door een Proximus techniker werden enkel opgesplitst tussen een "remote" installatie, een installatie zonder bezoek aan de eindklant en een installatie met bezoek aan de eindklant.

Hoofdstuk 2. Juridische basis

12. Conform artikel 62 van de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische-communicatie (hierna "de wet van 13 juni 2005") kunnen verplichtingen tot prijscontrole en kostentoerekeningssystemen worden opgelegd aan ondernemingen die aangewezen zijn als beschikkende over een sterke machtspositie op de markt:

« Art. 62. Het Instituut kan overeenkomstig artikel 55, paragrafen 3 en 4/1, verplichtingen inzake het terugverdienen van kosten en prijscontrole opleggen, inclusief verplichtingen inzake kostenoriëntering van prijzen en kostentoerekeningssystemen, voor het verlenen van specifieke interconnectie- en/of toegangstypes, wanneer uit een marktanalyse blijkt dat de betrokken operator de prijzen door het ontbreken van werkelijke concurrentie op een buitensporig hoog peil kan handhaven of de marges kan uithollen, ten nadele van de eindgebruikers.

Wanneer het Instituut een van deze verplichtingen aan een operator oplegt, wordt rekening gehouden met de kosten verbonden aan efficiënte dienstverlening.

Om investeringen door de operator in nieuwegeneratienetwerken aan te moedigen, houdt het Instituut rekening met de door de operator gedane investeringen, en staat het toe dat hij een redelijke opbrengst krijgt uit zijn gepaste kapitaalbreng, waarbij alle risico's die specifiek verband houden met een bepaald nieuw netwerkproject in beschouwing worden genomen.

§ 2. Iedere operator onderworpen aan een verplichting inzake kostenoriëntering van zijn tarieven, verstrekt aan het Instituut, wanneer dit erom verzoekt, het bewijs van de naleving van die verplichting.

Het Instituut kan van een operator verlangen dat deze volledige verantwoording aflegt. Indien nodig kan het Instituut de aanpassing van de tarieven verlangen.

Voor de berekening van de kosten verbonden aan efficiënte dienstverlening, kan het Instituut boekhoudkundige en kostenberekenningsmethoden gebruiken die los staan van de door de operator gebruikte methoden.

§ 3. Wanneer de invoering van een kostentoerekeningssysteem verplicht wordt gesteld, publiceert het Instituut een beschrijving van dit kostentoerekeningssysteem met daarin ten minste de hoofdcategorieën waarin de kosten worden ingedeeld en de voor de toerekening van de kosten toegepaste regels. »

13. Bij een beslissing van 29 juni 2018 heeft de Conferentie van Regulators van de elektronische-communicatiesector (CRC) een toegangsverplichting⁷ en een verplichting aangaande kostenbasering van de prijzen opgelegd aan Proximus.⁸ Diezelfde beslissing voorziet ook in een verplichting tot transparantie en non-discriminatie, wat de verplichting met zich meebrengt om een referentieaanbod op te stellen. Dat besluit stelt het volgende wat betreft de huidige situatie:

⁷ Zie sectie 19.3 "Toegangsverplichting" voor wat betreft ontbundelde toegang (BRUO) en sectie 30.2 "Toegangsverplichting" voor wat betreft bitstream toegang (Bitstream xDSL) van het CRC besluit van 29 juni 2018 aangaande de analyse van de markten voor breedband en televisieomroep.

⁸ Hierbij wordt er rekening gehouden met de kosten verbonden aan een efficiënte dienstverlening.

*"De gereguleerde tarieven die bestaan op het ogenblik dat dit besluit wordt aangenomen blijven geldig tot de eventuele inwerkingtreding van een besluit waarin deze worden herzien."*⁹

14. De verplichting inzake kostenoriëntering zal ten uitvoer worden gebracht aan de hand van een bottom-up LRIC-kostenmodel dat de kosten van een efficiënte operator weerspiegelt.¹⁰ Het BIPT zal hierbij zoveel mogelijk rekening houden met de methode voor de berekening van de kosten die de Europese Commissie aanbeveelt.¹¹
15. Verder stelt het CRC besluit van 29 juni 2018 expliciet dat:

*« Het BIPT zal overigens de methode voor de berekening van de kosten in verband met de lokale toegang kunnen wijzigen, aanpassen of preciseren, op zijn eigen initiatief of op het gerechtvaardigd verzoek van de marktspelers, op voorwaarde dat dergelijke wijzigingen nodig zouden zijn geworden door bijvoorbeeld technische ontwikkelingen, de evolutie van de kosten, ontwikkelingen op de markt of reglementaire aanpassingen. Het BIPT zal rekening houden met de behoefte om de stabiliteit te bewaren op de markt voor elektronische communicatie. »*¹²
16. Deze verplichting is van toepassing op alle diensten die Proximus factureert aan de alternatieve operatoren voor lokale fysieke en virtuele toegang en centrale toegang tot het kopernetwerk, de verwante diensten inbegrepen (waaronder de collocatie of de enige heffingen).
17. Op basis van dit CRC besluit en de recent verkregen gegevens zal het BIPT de eenmalige kosten van Proximus analyseren en de gepaste tarieven hierbij vast leggen.

⁹ Zie §1390 en §2228 van het CRC besluit van 29 juni 2018.

¹⁰ Overeenkomstig §1389 en §2227 van het CRC besluit van 29 juni 2018.

¹¹ Aanbeveling van de Commissie (2013/466/EU) van 11 september 2013 over consistente verplichtingen tot non-discriminatie en kostenmethodologieën om de concurrentie te bevorderen en investeringen in breedband aantrekkelijker te maken.

¹² Zie §1392 en §2231 van het CRC besluit van 29 juni 2018.

Hoofdstuk 3. Procedure

3.1 Nationale raadpleging

18. Overeenkomstig artikel 19 van de wet van 17 januari 2003 biedt de Raad van het BIPT elke persoon die rechtstreeks en persoonlijk bij een besluit betrokken is, de gelegenheid om vooraf gehoord te worden. Het BIPT mag overigens, op niet-discriminerende wijze, elke vorm van onderzoek en van openbare raadpleging organiseren (artikel 14 van de wet van 17 januari 2003).
19. Artikel 140 van de wet van 13 juni 2005 verplicht het BIPT om een openbare raadpleging te houden "wanneer een ontwerpbesluit van het BIPT aanzienlijke gevolgen zou kunnen hebben voor een relevante markt".
20. De nationale raadpleging liep van 3 juni 2019 tot en met 17 juli 2019.

3.2 Advies van de Belgische Mededingingsautoriteit

21. Krachtens de artikel 55, §§ 4 en 4/1, van de wet van 13 juni 2005, legt het BIPT zijn besluiten inzake marktanalyses voor aan de Belgische Mededingingsautoriteit die over 30 dagen beschikt om een advies te verstrekken.
22. Er werd een ontwerpbesluit voorgelegd aan de Belgische Mededingingsautoriteit op 12 maart 2020. Deze autoriteit heeft op 7 april 2020 haar advies hieromtrent aan het BIPT overgemaakt.
23. De Belgische Mededingingsautoriteit is van mening dat de bepalingen van het ontwerpbesluit redelijk lijken en geen specifieke commentaar behoeven van haar kant.

3.3 Samenwerking met de mediaregulatoren

24. Artikel 3 van het samenwerkingsakkoord¹³ voorziet in de raadpleging door een reguleringsinstantie van de andere reguleringsinstanties voor elk ontwerpbesluit betreffende de elektronische-communicatienetwerken.
25. De geraadpleegde reguleringsinstanties beschikken over een termijn van 14 kalenderdagen om hun opmerkingen mee te delen aan de reguleringsinstantie die het ontwerp heeft voorgelegd. Binnen die termijn kan elk van de geraadpleegde reguleringsinstanties ook vragen om het ontwerpbesluit aanhangig te maken bij de CRC. De betrokken reguleringsinstantie neemt de opmerkingen in aanmerking die de andere regulerende instanties eraan bezorgd hebben en bezorgt de gewijzigde ontwerpbeslissing aan de andere regulerende instanties. Deze laatste beschikken dan over een termijn van 7 kalenderdagen

¹³ Samenwerkingsakkoord van 17 november 2006 tussen de Federale Staat, de Vlaamse Gemeenschap, de Franstalige (sic) Gemeenschap en de Duitstalige Gemeenschap betreffende het wederzijds consulteren bij het opstellen van regelgeving inzake elektronische-communicatienetwerken, het uitwisselen van informatie en de uitoefening van de bevoegdheden met betrekking tot elektronische-communicatienetwerken door de regulerende instanties bevoegd voor telecommunicatie of radio-omroep en televisie, M.B., 28 december 2006, 75371.

waarbinnen zij kunnen vragen dat de gewijzigde ontwerpbeslissing aanhangig wordt gemaakt bij de CRC.

26. Een ontwerpbesluit is aan de mediaregulatoren meegedeeld op 13 maart 2020.
27. De mediaregulatoren hebben geen opmerkingen bij het ontwerpbesluit.¹⁴

3.4 Europese raadpleging

28. Artikel 141 van de wet van 13 juni 2005 legt de voorwaarden en regels vast die van toepassing zijn inzake raadpleging door het BIPT van de Europese Commissie, BEREC en de nationale regelgevende instanties (NRI's) van de andere lidstaten.
29. In toepassing van deze bepalingen heeft het BIPT zijn ontwerpbesluit op 29 april 2020 aan de Europese Commissie genotificeerd. Het ontwerpbesluit is geregistreerd onder de code BE/2020/2244.
30. In haar opmerking op het ontwerpbesluit, vestigt de Europese Commissie de aandacht van de regulator op de waarden van de mark-ups, bedoeld om de overhead- en IT-kosten te dekken, dewelke volgens haar, in vergelijking met andere Europese landen, zich aan de hogere kant van de benchmark bevinden. De Europese Commissie nodigt het BIPT uit om deze mark-ups te herbekijken en na te gaan of een verlaging ervan zou kunnen aansporen tot een hogere efficiëntie.

¹⁴ Zie brief van de CSA van 26 maart 2020, brief van de VRM van 25 maart 2020 en brief van de Medienrat van 27 maart 2020.

Deel II. Analyse van de kostenmodellen van Proximus voor ontbundele- en bitstreamtoegang tot het koperen aansluitnetwerk

Hoofdstuk 4. Introductie tot de kostenmodellen

4.1. Tariefbepaling

31. Voor de bepaling van deze tarieven wordt gebruik gemaakt van een bottom-up LRIC kostenmodel, zoals overigens ook door Proximus wordt voorgesteld in haar tariefvoorstel.
32. In de praktijk betekent dit dat er voor elke eenmalige kost, in de mate van het mogelijke, alle handelingen en eventuele andere kostendragers zijn geïdentificeerd die noodzakelijk zijn voor de efficiënte uitvoering van de desbetreffende taken. Hierbij wordt rekening gehouden met bepaalde praktische aspecten van het netwerk en van de interne organisatie structuur van Proximus.
33. Hierbij wordt ook rekening gehouden met andere aspecten van een efficiënte bedrijfsvoering, zoals bijvoorbeeld het feit dat het automatiseren van vaak voorkomende handelingen efficiënt is.
34. Daarnaast wordt er ook naar gestreefd om de tariefstructuur niet onnodig complex te maken en worden een aantal herzieningen doorgevoerd.
35. Elke one-time fee omvat (eventueel) de volgende kostencomponenten:
 - 35.1. Direct toewijsbare manpower-kosten: dit zijn alle tijdsbestedingen voor administratieve en operationele handelingen, technische interventies, verplaatsingstijden, e.d. die rechtstreeks toewijsbaar zijn aan de desbetreffende interventie. De duurtijd van elke handeling wordt vermenigvuldigd met het HMC tarief van de Proximus werknemer die de handeling uitvoert ;
 - 35.2. Indirect toewijsbare manpower-kosten: dit zijn de personeelskosten voor personen die actief zijn in de BRUO/BROBA/WBA activiteiten, maar waarvoor de tijdsbestedingen niet (volledig) toewijsbaar zijn aan bepaalde one-time fees, waaronder bijvoorbeeld de helpdesk ;
 - 35.3. Indien van toepassing: materiaalkosten (NTP, splitter...);
 - 35.4. IT & Overhead kosten: er wordt een uniform percentage, de som van de IT & overhead mark-up, toegepast op de som van de hierboven vermelde kosten.
36. Enkele kostenmodellen maken gebruik van de Weighted Average Cost of Capital (de "WACC"). Overeenkomstig het besluit van de Raad van het BIPT van 23 juli 2019 betreffende de kapitaalkosten voor de operatoren met een sterke machtspositie in België, wordt de WACC in de kostenmodellen aangepast naar 6,86%, zijnde de WACC voor legacy netwerken.¹⁵
37. Deze componenten worden in de volgende hoofdstukken van dit besluit besproken.

¹⁵ Zie §24 en §28 van het besluit van de Raad van het BIPT van 23 juli 2019 betreffende de kapitaalkosten voor de operatoren met een sterke machtspositie in België.

4.2. Toepassing van de tarieven

38. Het BIPT heeft verscheidene reacties ontvangen aangaande onduidelijkheden over het wel of niet aanrekenen van bepaalde one-time fee tarieven. Het BIPT zal zich over deze bepaalde gevallen niet specifiek uitspreken in dit besluit, dat zich enkel zal focussen op de waarde van de tarieven zelf.

39. Het BIPT benadrukt wel als algemeen principe dat one-time fee tarieven enkel kunnen aangerekend worden wanneer er specifieke handelingen door Proximus medewerkers werden uitgevoerd, dewelke ook beschreven staan in de desbetreffende kostenmodellen. Zo kan het niet de bedoeling zijn dat een one-time fee wordt aangerekend enkel en alleen omdat deze op automatische wijze werd toegekend, zonder enige interventie van een Proximus medewerker.

Hoofdstuk 5. Analyse van de direct toewijsbare manpowerkosten

40. De direct toewijsbare manpower-kosten zijn alle tijdsbestedingen voor administratieve en operationele handelingen, technische interventies, verplaatsingstijden, e.d. die rechtstreeks toewijsbaar zijn aan de desbetreffende interventie. De duurtijd van elke handeling wordt vermenigvuldigd met het HMC tarief van de Proximus werknemer die de handeling uitvoert.
41. In dit hoofdstuk worden de direct toewijsbare manpower-kosten van de verschillende kostenmodellen geanalyseerd. Indien noodzakelijk worden de vastgestelde problemen/onzekerheden in detail bestudeerd en waar nodig worden er correcties ingevoerd in het kostenmodel.
42. Daar elke one-time fee activiteit, die het onderwerp uitmaakt van dit besluit, een unieke context heeft, moeten de direct toewijsbare manpower-kosten van elk kostenmodel afzonderlijk bestudeerd worden.

5.1. De migratie en activatie kostenmodellen

5.1.1. Introductie

43. De kostenmodellen aangaande activatie en migratie zijn in grote mate gelijkaardig en worden in deze sectie samen behandeld. Waar nodig, zullen de verschillen tussen beide kostenmodellen aangekaart worden.
44. Ter volledigheid, het betreft hier de kostenmodellen aangaande :
 - 44.1. Activatie/Migratie zonder tussenkomst van een Proximus techniekier (= "remote" installatie) ;
 - 44.2. Activatie/Migratie met installatie door een Proximus techniekier met bezoek aan eindklant ;
 - 44.3. Activatie/Migratie met installatie door een Proximus techniekier zonder bezoek aan eindklant ;
 - 44.4. Activatie/Migratie met installatie door een Certified Technician.
45. De kostenmodellen aangaande activatie en migratie bouwen verder op de kostenmodellen dewelke het onderwerp waren van het besluit van de Raad van het BIPT van 2 december 2009 met betrekking tot de WBA VDSL2 One-Time Fees.
46. Ten opzichte van de vorige versie van deze kostenmodellen worden volgende verschillen opgetekend:
 - 46.1. Er wordt geen onderscheid meer gemaakt tussen "with voice" en "without voice" activaties/migraties, behalve in het tarief voor de "Additional customer visit fee". De

verschillen tussen deze types zijn te klein om een gescheiden kostenmodel te onderhouden. Dit heeft tot gevolg dat er ook geen verschillende tarieven opgesteld worden voor beide types afzonderlijk, maar één gemeenschappelijk tarief.

- 46.2. Ten einde de kostenmodellen te vereenvoudigen, worden in de huidige versie van de kostenmodellen een reeks van taken samengevoegd tot enkele meeromvattende taken. De som van de duurtijden van de kleinere taken is minder dan of gelijk aan de duurtijd van de meeromvattende taak.
- 46.3. In de vorige versie van de kostenmodellen werden de taken in de LEX, KVD en bij de klant uitgevoerd door een Proximus eigen techniek. In de huidige versie, wordt een "fictieve" techniek ingevoerd, waarvan de HMC deels bestaat uit de kost van een Proximus techniek en deels uit de kost van een geoutsourcete techniek. De ratio hiervan wordt bepaald aan de hand van het aantal "dispatch units" voor Proximus techniekers en geoutsourcete techniekers.
47. Daar waar mogelijk, worden concrete cijfers gebruikt uit de verschillende data systemen van Proximus. Indien deze data ontbreekt met voldoende granulariteit, worden de door Proximus voorgestelde cijfers aan de hand van geaggregeerde data van de operator gecontroleerd: zo kan bijvoorbeeld de som van de verschillende taken van een Proximus techniek (waarvan geen detaildata beschikbaar is) worden vergeleken met de gemiddelde uitvoeringstijd van een werkorder.

5.1.2. Analyse

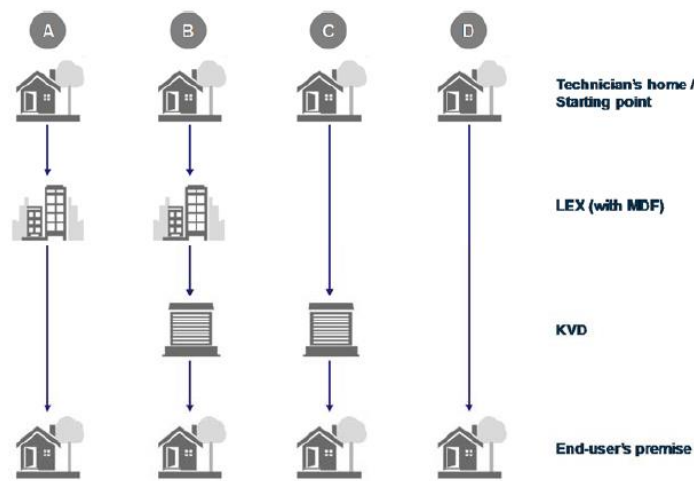
5.1.2.1. Onderscheid tussen de activatie en migratie kostenmodellen

48. Volgens een operator is er geen reden waarom een onderscheid wordt gemaakt tussen activaties en migraties daar beide dezelfde types uitgevoerde handelingen door de helpdesk en de techniek omvatten. Deze stelling is inderdaad correct, maar het BIPT wil benadrukken dat door de opbouw van de kostenmodellen, er wel degelijk een onderscheid wordt opgemerkt doordat bepaalde handelingen vaker voorkomen bij een migratie dan bij een activatie. Zo tonen de brutogegevens bijvoorbeeld aan dat bij een migratie van ADSL naar VDSL2, de helpdesk vaker moet tussenkomen en dat er vaker "de/rejumpering" handelingen plaatsvinden. Deze verschillen tonen toch aan dat het op dit moment gerechtvaardigd is om verschillende tarieven te behouden voor activaties en migraties. Indien bij een volgende herziening van de kostenmodellen deze verschillen minder tot uiting komen, zal het BIPT evalueren of een opsplitsing nog relevant is.
49. Het BIPT heeft eveneens een opmerking ontvangen van een operator aangaande de verschillende kostelementen van een "remote" activatie en hoe deze zich verhouden in vergelijking met een "certified technician" activatie. Hoewel het BIPT geen confidentiële gegevens kan vrijgeven over de exacte berekening tussen beide tarieven, wil het BIPT toch aanhalen dat er bij de "remote" activatie geen helpdeskkost wordt meegeteld voor ondersteuning van de certified technician bij de uitvoering van zijn interventie; dit is het wezenlijke verschil tussen beide tarieven.

5.1.2.2. Frequentie van de verplaatsingen door de Proximus techniekier

- 50. In de activatie/migratie kostenmodellen, worden verschillende kosten aangerekend voor de verplaatsingen van de techniekier van zijn beginpunt naar respectievelijk de LEX, de KVD en de eindgebruiker (indien relevant).
- 51. Elke locatie hoeft niet noodzakelijk voor elke activatie/migratie bezocht te worden: zo kan de techniekier rechtstreeks van zijn beginpunt naar de KVD gaan, zonder de LEX te moeten bezoeken. De kost van een verplaatsing moet dus worden vermenigvuldigd met een frequentie van voorkomen.

De verschillende mogelijkheden¹⁶ worden hieronder schematisch voorgesteld:

Figuur 1: overzicht van de verschillende verplaatsingsmogelijkheden

- 52. Proximus gebruikt in haar kostenmodel dezelfde frequentie van voorkomen in de verplaatsing van de LEX naar de KVD (mogelijkheid B) als de frequentie voor de activiteiten in de KVD. Zoals in dit schema wordt aangetoond, is dit niet correct omdat er ook nog de mogelijkheid is dat de techniekier zich rechtstreeks verplaatst van zijn startpunt naar de KVD (mogelijkheid C).
- 53. Dit betekent dus dat de frequentie van voorkomen voor mogelijkheid B wordt overschat in het kostenmodel. Het BIPT zal deze frequentie bepalen door de frequentie voor de activiteiten in de KVD te vermenigvuldigen met de frequentie voor de activiteiten in de LEX¹⁷.
- 54. Doordat nu de verplaatsingsfrequentie voor mogelijkheid B afzonderlijk kan worden bepaald in §53, kan de verplaatsingsfrequentie voor mogelijkheid A worden berekend door de verplaatsingsfrequentie voor mogelijkheid B af te trekken van de frequentie voor de activiteiten in de LEX.

¹⁶ Dit is een vereenvoudiging die geen rekening houdt met een activatie/migratie van een SDSL dienst, daar hiervoor meerdere verplaatsingscombinaties mogelijk zijn.

¹⁷ Het BIPT voert dit niet uit voor de activatie/migratie van SDSL diensten.

55. Naast de kosten voor verplaatsingen naar de LEX en de KVD, bestaat ook de mogelijkheid dat de techniker rechtstreeks van zijn beginpunt naar de eindklant gaat¹⁸ (mogelijkheid D). Deze mogelijkheid werd niet opgenomen in de kostenmodellen, waardoor mogelijks de frequentie van verplaatsingen naar de LEX en de KVD te hoog ingeschat wordt.
56. **[Vertrouwelijk]**, heeft het BIPT in het ontwerpbesluit toch een inschatting gemaakt voor deze verplaatsingsfrequentie.
57. Wanneer de som gemaakt wordt van het aantal jumpering activiteiten in de KVD en in de LEX (op de MDF en de DSLAM), kunnen we deze som vergelijken met het totale aantal werkorders:
 - 57.1. Indien de som groter is dan het totale aantal werkorders, dan zijn er werkorders waarbij zowel jumpering in de KVD als op de MDF/DSLAM plaatsvindt.
 - 57.2. Indien de som kleiner is dan het totale aantal werkorders, dan zijn er werkorders waarbij geen enkele jumpering nodig was (dus waarbij de techniker rechtstreeks naar de eindklant gaat).
58. Het BIPT heeft na analyse van de gegevens opgemerkt dat deze mogelijkheid zich wel degelijk kan voordoen: de frequentie van voorkomen voor deze mogelijkheid kan volgens de hierboven beschreven inschatting oplopen tot **[0-10]%**. Dit cijfer is daarenboven een minimum en zou nog hoger kunnen oplopen wanneer in dezelfde maand, er werkorders zijn met meerdere jumpering activiteiten.
59. Er moet opgemerkt worden dat ook in de maanden waarbij de som van jumpering activiteiten groter is dan het totale aantal werkorders er ook werkorders kunnen zijn waarbij de techniker zich rechtstreeks naar de eindklant verplaatst, maar de exacte cijfers kunnen niet bepaald worden aan de hand van de ruwe gegevens van Proximus.
60. In haar reactie op de consultatie, stelt edpnet dat deze verplaatsingsfrequentie te laag ingeschat wordt. Gebaseerd op de cijfers van haar eigen technikers aangaande de uitgevoerde bestellingen tussen mei 2019 en oktober 2019, stelt edpnet een verplaatsingsfrequentie voor van **[15-25]%**. Het BIPT heeft deze brutogegevens van edpnet gecontroleerd en stelt vast dat deze, in tegenstelling tot de brutogegevens van Proximus, wel degelijk de mogelijkheid bieden om het aantal verplaatsingen rechtstreeks naar de klant te meten. Er is volgens het BIPT ook geen objectieve reden waarom een edpnet techniker zich meer of minder vaak zou moeten verplaatsen rechtstreeks naar de eindklant.
61. Door de aanpassingen in §53 en §54, houdt het kostenmodel nu wel rekening met de mogelijkheid voor een rechtstreekse verplaatsing naar de eindklant. Voordien was de som van mogelijkheden A, B en C uit "Figuur 1: overzicht van de verschillende verplaatsingsmogelijkheden" immers steeds 100%. Door de gecorrigeerde berekening is de som nu minder dan 100% waarbij het saldo overeenkomt met de rechtstreekse verplaatsingsfrequentie naar de klant. De bekomen waarden voor mogelijkheid D kunnen nu afgetoetst worden met de waarden verkregen van edpnet.
62. Voor de rechtstreekse verplaatsing naar de eindklant ligt de berekende verplaatsingsfrequentie bij Bitstream VDSL2 op **[15-25]%** voor activaties en op **[30-40]%**

¹⁸ Dit is natuurlijk enkel relevant voor de kostenmodellen met bezoek aan de eindklant.

voor migraties. Een gewogen gemiddelde van deze cijfers komt uit op [15-25]%, wat in de lijn ligt van de berekende waarde van [15-25]% uit de gegevens van edpnet.

63. Het BIPT stelt dus vast dat de berekende verplaatsingsfrequentie voor een rechtstreekse verplaatsing naar de eindklant in lijn ligt met de referentiewaarde van edpnet. Het BIPT zal dus deze verplaatsingsfrequenties verder gebruiken in de bepaling van de finale tarieven.

5.2. Het kostenmodel van de maandelijkse Enhanced en Premium ISLA Repair huurkost

64. Het kostenmodel aangaande de maandelijkse Enhanced en Premium ISLA Repair¹⁹ beschrijft op éénduidige wijze de bijkomende middelen die Proximus moet voorzien om deze diensten te kunnen leveren. De kost hiervan op jaarbasis wordt gespreid over het aantal aangemaakte helpdesk tickets op jaarbasis en omgerekend naar een maandelijkse kost per lijn.
65. In zijn reactie op de consultatie, vergelijkt Proximus de waarde van de ISLA Repair rental fee die in 2005/2006 werd vastgelegd op 8,74 EUR per maand met de waarde die het nu voorstelt, namelijk 12 EUR per maand. Volgens Proximus is deze stijging niet verwonderlijk daar dit tarief niet werd geïndexeerd.
66. Het BIPT gaat hiermee akkoord, maar wil toch ook een kanttekening maken ten opzichte van de vergelijking tussen de waarde van 2005/2006 en de waarde die nu voorgesteld wordt. Het BIPT merkt op dat het kostenmodel van 2005/2006 een veronderstelling maakt van [vertrouwelijk] ticketten per maand over [vertrouwelijk] ISLA lijnen, wat een percentage geeft van [0-10]%. In het huidige kostenmodel, dewelke de werkelijke²⁰ data gebruikt van 2015, worden [vertrouwelijk] ticketten per maand over [vertrouwelijk] ISLA lijnen gebruikt, wat een percentage geeft van [0-10]%. Volgens het BIPT is het dus logisch dat een lager repair percentage resulteert in een lagere kost voor deze dienst. Volgens het BIPT is het dus aannemelijk dat, door rekening te houden met de werkelijke gegevens, een ISLA Repair rental fee kan worden bekomen in 2015, die lager ligt dan de rental fee uit 2005 plus indexering.
67. Proximus haalt daarnaast aan dat aangezien dit een rental fee betreft, er wel rekening moet gehouden worden met de volledige toelage voor afwezigheden, training en pauzes.
68. Het BIPT verwijst naar Hoofdstuk 6. De Hourly Man Costs voor de behandeling van deze toelage.
69. Het BIPT brengt geen verdere aanpassingen aan in dit kostenmodel.

5.3. Het SNA kostenmodel

5.3.1. Introductie

70. Het kostenmodel van de "Small Network Adaptions" is significant gewijzigd ten opzichte van de vorige versie.
71. In de huidige versie van dit kostenmodel, wordt geen enkele "on the field" taak meer uitgevoerd door een Proximus eigen techniker, maar wordt één enkele "All-in Provisioning" kost toegevoegd, dewelke alle field-activiteiten omvat die door de externe onderaannemer worden uitgevoerd. In het kostenmodel blijven wel nog enkele activiteiten staan dewelke door Proximus werknemers worden uitgevoerd, zoals de helpdesk en administratieve hulp.

¹⁹ Voor de definiëring van beide diensten, verwijst het BIPT naar de relevante bijlage van de referentieaanbieding van Proximus.

²⁰ Dus geen veronderstellingen maakt zoals het kostenmodel van 2005/2006.

72. Elke externe onderaannemer heeft een vaste kostprijs afgesproken met Proximus voor het uitvoeren van SNA's in zijn gebied. De kost van de "All-in Provisioning" wordt bepaald door een gewogen gemiddelde van de verschillende kostprijzen van de onderaannemers met als gewichtsfactor het aantal uitgevoerde SNA's door elke onderaannemer.
73. Bijkomend aan dit kostenmodel, is de toevoeging van vaste kosten, niet eigen aan Proximus, zoals de kosten voor het opvragen van straatplannen, de kosten voor het aanvragen van uitgravingen, ...

5.3.2. Analyse

5.3.2.1. Toepassing van de IT markup

74. De IT markup, die als laatste factor wordt gebruikt in het kostenmodel, omvat de kosten voor de IT software en hardware tools die vereist zijn om de verschillende activiteiten van een kostenmodel uit te kunnen voeren.
75. Daar een onderdeel van dit kostenmodel bestaat uit een kost voor activiteiten uitgevoerd door onderaannemers, is het volgens het BIPT niet aangewezen om deze IT markup ook hierop toe te passen. Immers, de kostprijs die Proximus onderhandeld heeft met de onderaannemer, bevat al de kosten die de onderaannemer uitgeeft aan zijn eigen IT systemen. Proximus heeft zelf geen IT kosten die moeten in rekening gebracht worden voor de uitvoering van activiteiten door zijn onderaannemers.
76. In het ontwerpbesluit, werd het kostenmodel zo gewijzigd zodat de IT markup enkel werd toegepast op de kosten gerelateerd aan activiteiten die nog door het eigen personeel van Proximus werden uitgevoerd.
77. In zijn reactie op de consultatie van het ontwerpbesluit, toont Proximus aan hoe zijn onderaannemers gebruik maken van dezelfde IT systemen als diegene die haar eigen technici gebruiken zoals bijvoorbeeld voor het verdelen en opvolgen van werkorders, het opzoeken van relevante technische informatie of het gebruik van het IBK platform.
78. Het BIPT gaat hiermee akkoord en zal dus ook een IT markup toepassen op deze kost voor de onderaannemers.

5.3.2.2. Omvorming van de SNA "one-time fee" naar een maandelijkse toelage

79. Het BIPT heeft in het ontwerpbesluit de vraag gesteld of de SNA "one-time fee" hervormd dient te worden naar een maandelijkse toelage. Verscheidene operatoren hebben hierop geantwoord:
 - **Destiny** antwoordt negatief; een maandelijks tarief zou met het huidige aantal bestellingen waarin SNA genoodzaakt is, budgettair nadeliger uitkomen dan via OTF.
 - **Colt** antwoordt negatief, maar geeft geen verdere argumentatie.

- **Proximus** antwoordt positief, maar maakt enkele opmerkingen aangaande de berekeningswijze.
- **Orange Belgium** antwoordt negatief. Volgens hen zou er helemaal geen aansluitingstarief mogen aangerekend worden daar dit volledig ten voordele van Proximus is.
- **Telenet** is noch positief / noch negatief, maar stelt een alternatieve berekeningswijze voor waarbij enkel de nieuwe aansluitingen zouden vervat worden in een maandelijks tarief, omdat de operatoren, die al veel hebben geïnvesteerd, tweemaal de prijs voor de aansluiting riskeren te betalen: eenmaal in het verleden het SNA tarief en opnieuw in de toekomst via het maandelijks tarief. Verder zegt Telenet dat ze riskeren om, door de geografische beperking uit de breedbandmarktanalyse, veel minder nieuwe xDSL-aansluitingen te hebben waardoor het maandelijks tarief hoger zal uitvallen dan een eenmalige kost.

Het BIPT heeft de impact van deze alternatieve berekeningswijze vergeleken met de voorgestelde berekeningswijze in het ontwerpbesluit. Doordat enkel het aantal nieuwe aansluitingen wordt bekeken, zal de maandelijks toelage tussen de 5 EUR en de 6 EUR liggen, significant hoger dan de voorgestelde toelage uit het ontwerpbesluit. De impact per operator hangt dan ook sterk af van het aantal aansluitingen die ze per jaar realiseren, maar globaal genomen kan gesteld worden dat de totale kosten voor de alternatieve operatoren zullen stijgen ten opzichte van de voorgestelde berekeningswijze in het ontwerpbesluit. De berekeningswijze van Telenet wordt dus niet weerhouden.

- **Edpnet** is positief. Edpnet stelt wel vast dat de commerciële haalbaarheid van haar goedkoopste VDSL-profielen door het maandelijks tarief wel onder druk komt te staan. Maar de marge op de andere producten is voldoende om het maandelijks tarief op te vangen en door het wegnemen van het significante SNA-tarief, zien zij hier een goede business case in.
 - **Belgian Telecom** is eveneens positief. Zij ervaren het hoge eenmalige SNA-tarief als een belemmering om nieuwe klanten aan te trekken.
 - **WIN** is negatief. Door hun lage aantal SNA's per jaar, schatten zij in dat ze meer zullen moeten uitgeven door het maandelijks tarief. Voorts halen ze aan dat het niet correct is dat zij de SNA kosten zouden moeten dragen van andere operatoren die zich in een ander marktsegment bevinden waar een groter aantal SNA's plaatsvindt.
80. Het BIPT stelt vast dat de meningen zeer verdeeld zijn. In het algemeen kan met stellen dat alternatieve operatoren die actief zijn in de business markt eerder negatief zijn, terwijl operatoren die actief zijn in de consumenten markt eerder positief zijn.
81. Na een interne evaluatie van de verschillende voor- en nadelen, stelt het BIPT voor om een maandelijks toelage in te voeren, volgens de voorgestelde berekeningsmethode uit het ontwerpbesluit.
82. Deze aansluitingskosten kunnen volgens het BIPT immers beschouwd worden als uitbreidingen/verbeteringen van het netwerk en hebben dus meer verwantschap met een maandelijks kost dan met een éénmalige kost. Een bijkomende motivatie hierbij is dat, met

de toelage bovenop de rental fee, een correcter "buy or build" signaal wordt gegeven voor het bouwen van een nieuw netwerk door een alternatieve operator.

83. Het automatisch uitvoeren van alle gedetecteerde SNA's betekent ook dat er geen discussies meer zullen ontstaan aangaande de facturatie of andere operationele aspecten en dat de alternatieve operatoren geen middelen meer moeten investeren in het eventueel proberen te vermijden van gedetecteerde SNA's.
84. Het BIPT begrijpt dat deze aanpassing een potentieel negatieve impact kan hebben op bepaalde operatoren. Het BIPT benadrukt echter ook dat, door het invoeren van een maandelijkse toelage, alle SNA's zullen uitgevoerd worden door Proximus, wat niet meer zal resulteren in het weigeren van klanten omwille van hoge éénmalige SNA kosten. Daarnaast zal dit ontwerpbesluit nog bijkomende nieuwigheden invoeren, zoals de goedkopere Remote Activation en de goedkopere Enhanced SLA, dewelke volgens het BIPT een positieve impact zullen hebben op de hele telecomsector.

5.3.2.3. Berekening van de maandelijkse toelage

85. In het ontwerpbesluit werd een eenvoudige rekenwijze voorgesteld, waarin de maandelijkse SNA-toelage bepaald wordt op basis van de totale kostprijs van alle (Proximus en de alternatieve operatoren) gedetecteerde SNA's in het afgelopen jaar 2018, verrekend over het totale aantal actieve koperparen²¹ van Proximus en de alternatieve operatoren.
86. Deze toelage zou dan van toepassing zijn op alle koperparen van de begunstigde operatoren, maar hier tegenover staat dan dat de SNA one-time fee volledig wegvalt.
87. Een operator merkt wel nog terecht op dat het niet de bedoeling kan zijn dat Proximus de SNA's, die ze nu kosteloos uitvoeren, onder andere in het kader van het "vectoring in ADSL frequencies" project, omdat het een verplichte migratie betreft, met het maandelijkse tarief zou kunnen terugvorderen. Deze SNA's werden dan ook uit de berekening genomen.
88. Daarnaast voert het BIPT nog een correctie in op de berekening van de kost voor lokale en nationale ondersteuning van de onderaannemers. Het BIPT is van mening dat er ook rekening moet worden gehouden met het gegeven dat het aantal SNA's gedaald is tussen 2015 en 2018. Hierdoor zal de geleverde ondersteuning ook gedaald zijn. Het BIPT zal dus hierop een correctiefactor toevoegen die verband houdt met het gedaalde aantal SNA's. Het BIPT wil aanhalen dat deze kost eveneens zal geïndexeerd worden.

5.4. Het "Useless End-user visit" kostenmodel

89. Dit kostenmodel beschrijft de verschillende stappen die de Proximus techniek uitvoert in het kader van een "useless end-user visit". De structuur van het kostenmodel is identiek aan de vorige versie en bevat enkel een update van de ruwe gegevens.
90. Het BIPT brengt geen verdere aanpassingen aan in dit kostenmodel.

²¹ Deze aantallen worden 2 maal per jaar gepubliceerd door de Europese Commissie op <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/connectivity> sectie "Broadband indicators".

5.5. Het "Wrongful Repair Request" kostenmodel

91. Dit kostenmodel beschrijft de verschillende stappen die de Proximus techniek­er uitvoert in het kader van een "wrongful repair request".
92. Het kostenmodel is in feite opgebouwd uit 3 geconsolideerde activiteiten: helpdesk, dispatching en field intervention. Voor elke activiteit wordt per wholesale dienst een tijdsduur bepaald door een Proximus expert: deze tijdsduur wordt dus niet bepaald op basis van ruwe gegevens. Er wordt wel gebruik gemaakt van de ruwe gegevens om bijvoorbeeld te bepalen hoeveel repair tickets een field intervention vereisten of hoe de verdeling per type product moet berekend worden.
93. Aan elke activiteit wordt een type van werknemer toegewezen die de activiteit zal uitvoeren. De helpdesk activiteit voor de dienst BROBA en WBA krijgt een andere werknemer [vertrouwelijk] toegewezen dan voor de dienst BRUO RC en BRUO SP. Bij de andere activiteiten wordt dit onderscheid niet gemaakt.
94. Hoewel het BIPT de tijdsduur van elke activiteit niet afzonderlijk kan controleren, kan deze controle wel gebeuren voor de totale doorlooptijd van een repair ticket. [Vertrouwelijk]
95. Voor de wholesale diensten BRUO RC, BRUO SP, BROBA en WBA wordt een kostprijs berekend voor een "wrongful repair request". Van deze 4 kosten wordt het gewogen gemiddelde berekend om zo een finale kostprijs te bekomen.
96. Het BIPT brengt geen verdere aanpassingen aan in dit kostenmodel.

Hoofdstuk 6. De Hourly Man Costs

6.1. Introductie

97. In dit kostenmodel worden de Hourly Man Costs (HMC) voor de verschillende types van Proximus werknemers bepaald. De manier waarop deze kosten bepaald worden is niet gewijzigd ten opzichte van de vorige versie.
98. Een nieuwigheid is wel dat een nieuw fictief type van techniker bepaald wordt, waarvan de HMC deels bestaat uit een Proximus techniker en deels uit een onderaannemer. Deze hybride techniker wordt toegewezen aan alle "on field" activiteiten in de verschillende kostenmodellen.
99. Het deel van de HMC dat toegewezen is aan de onderaannemer wordt bepaald op basis van de totale boekhoudkundige kost die Proximus vaststelt voor onderaannemers en wordt verdeeld over het totale aantal dispatch tijdseenheden voor onderaannemers. Het deel van deze HMC dat toegewezen is aan de Proximus techniker, wordt op de klassieke wijze (zoals voor de andere types van werknemers) bepaald. Van deze twee HMC's wordt een gewogen gemiddelde berekend, gebaseerd op het respectievelijke aantal uitgevoerde "on field" tijdseenheden.
100. Het BIPT zal in sectie 6.2. een analyse maken van de voorgestelde berekeningswijze voor de HMCs en zal enkele aandachtspunten vaststellen. Vervolgens zullen in sectie 6.3. twee bepalingsmethodes voor de HMCs worden voorgesteld en een keuze voorgesteld om de uiteindelijke waarden vast te leggen. Deze waarden worden dan nog in sectie 6.4. geïndexeerd.

6.2. Analyse

101. Alvorens de voorgestelde aanpassingen aan het HMC kostenmodel te bespreken, wenst het BIPT een analyse te maken van de verschillende HMC tarieven.

6.2.1. Evolutie van het basisuurloon

102. Zoals hierboven reeds werd uitgelegd, hebben de uurlonen van de verschillende types van Proximus medewerkers een grote invloed op de uiteindelijke OTF kosten. Er wordt nu een evolutie geschetst van de HMC gebruikt in de vorige kostenmodellen en de voorgestelde HMC in de nieuwe kostenmodellen. Deze evolutie zal getoetst worden aan externe cijfers.
103. In het kostenmodel wordt eerst een gemiddeld basisuurloon berekend voor een werknemer van de ondersteunende diensten op basis van de totaal uitgegeven salariskosten.

Gebruikte HMC voor 2009 in het "BROBA rental fee 2008" kostenmodel		Voorgestelde HMC in 2014
Gemiddeld basisuurloon	[25-50] EUR per uur	[25-50] EUR per uur

Tabel 1: overzicht van het basisuurloon in het kostenmodel

104. Het BIPT heeft in het ontwerpbesluit voorgesteld om de stijging van het basisuurloon te vergelijken met de arbeidskostenindex²². Na een evaluatie van de parameters van deze index, beslist het BIPT om af te stappen van deze vergelijking. De arbeidskostenindex geeft immers voor iedere economische activiteit de evolutie in de gemiddelde arbeidskosten per uur weer. Deze index houdt onder andere ook rekening met buitengewone verdiensten zoals overuren en bijzondere uitkeringen zoals dertiende en veertiende maand, vakantie- en verlofgeld, winstdelingspremies, andere eenmalige uitkeringen en aandelen. Daar deze componenten geen onderdeel uitmaken van het basisuurloon²³, dient volgens het BIPT dan ook een andere index gebruikt te worden.
105. Het BIPT stelt voor om gebruik te maken van de gezondheidsindex²⁴ om de evolutie van het basisuurloon te analyseren. Zoals op de website van StatBel wordt uitgelegd, vormt deze index de basis voor, onder andere, de indexering van pensioenen, sociale uitkeringen en sommige lonen en wedden.

	01/2009	12/2014	12/2019
Gezondheidsindex	111,45	121,25	131,86

Tabel 2: Evolutie gezondheidsindex

106. Het BIPT stelt dus vast dat deze index 8.79% is gestegen, wat minder is dan de stijging van [10-20]% van het basisuurloon over de periode 2009-2014.
107. Na een verdere analyse van de gebruikte gegevens om dit basisuurloon te bepalen, stelt het BIPT vast dat de salariskosten van de Proximus medewerkers op "Mobile" en "ICT" worden meegeteld. Zoals het BIPT zal schrijven in §155, werd in 2010 de mobiele en vaste business unit samengevoegd. Zoals later zal blijken in dit besluit, kan Proximus geen onderscheid maken tussen de kosten van de verschillende business units, waardoor het BIPT moeilijk kan oordelen of de boekhoudkundige gegevens bruikbaar zijn om de overhead en IT markup te bepalen. Echter, voor de bepaling van het basisuurloon, is dit onderscheid wel mogelijk te maken door het "Mobile", "ICT" en "Other"²⁵ platform uit te sluiten uit de pivottabel.
108. Het BIPT berekent zo een basisuurloon van [25-50] EUR per uur in 2014, wat een stijging is van [5-15]% ten opzichte van het basisuurloon van 2009, wat vergelijkbaar is met de stijging van de gezondheidsindex over dezelfde periode.

²² <https://statbel.fgov.be/nl/themas/conjunctuurindicatoren/werk/arbeidskostenindex#figures>

²³ Een aantal van deze componenten worden in een volgende stap, bovenop het basisuurloon geteld.

²⁴ <https://statbel.fgov.be/nl/themas/consumptieprijnsindex/gezondheidsindex>

²⁵ Dit is volgens Proximus gerelateerd aan nieuwe activiteiten van de consolidatie van het mobiele en ICT platform.

6.2.2. Evolutie van het uurloon van de verschillende types Proximus werknemers in het kostenmodel

109. Het kostenmodel gebruikt vervolgens het basisuurloon om voor elk type van Proximus werknemer een specifiek uurloon te berekenen: zo zal een werknemer die instaat voor helpdesksupport een verschillend uurloon ontvangen dan een techniker. Deze onderverdeling gebeurt via een coëfficiënt op het basisuurloon.
110. Bovenop deze coëfficiënt, wordt het basisuurloon vermeerderd met bijkomende kosten:
- een vergoeding uitgedrukt in een percentage van daadwerkelijke arbeid voor de afwezigheden, tijd gewijd aan opleidingen, de geplande werkonderbrekingen, etc.;
 - een collectieve bonus ;
 - een kost voor het gebruik van tools/materiaal/wagens ;
 - een kost voor het gebruik van de gebouwen (de "Building Space" kost);
 - een kost voor de overhead.
111. Dit geeft een uurloon per type van werknemer waarin ook de relevante kosten meegenomen worden: deze uurlonen worden nu gebruikt in het kostenmodel om de kost per activiteit te berekenen. De evolutie van deze uurlonen²⁶ wordt hieronder gegeven:

	Gebruikte HMC voor 2009 in het "BROBA rental fee 2008" kostenmodel	Voorgestelde HMC in 2014
PXS Techniker	[25-50] EUR per uur ²⁷	[50-75] EUR per uur ²⁸
PXS Helpdesk	[25-50] EUR per uur ²⁹	[50-75] EUR per uur ³⁰

Tabel 3: overzicht van HMC

²⁶ In de beschouwde uurlonen worden geen kosten voor het gebruik van voertuigen en netwerktools in rekening genomen.

²⁷ Uurloon van een techniker (ANS3). Dit uurloon wordt gebruikt in het kostenmodel van 2008 voor alle "on-field" activiteiten in de verschillende kostenmodellen.

²⁸ Uurloon van een hybride techniker (ANS2a + onderaannemer). Dit uurloon wordt gebruikt in de nieuwe kostenmodellen voor alle "on-field" activiteiten in de verschillende kostenmodellen.

²⁹ Uurloon van een support medewerker (ANS2a). Dit uurloon wordt gebruikt in het kostenmodel van 2008 voor onder andere de helpdesk activiteiten in de verschillende kostenmodellen.

³⁰ Uurloon van een support medewerker (ANS2a). Dit uurloon wordt gebruikt in de nieuwe kostenmodellen voor onder andere de helpdesk activiteiten in de verschillende kostenmodellen.

112. Dit is een stijging van [25-35]% voor de techniker³¹ en een stijging van [45-55]% voor de helpdesk medewerker op 5 jaar tijd. Zoals het BIPT uitlegt in §104, kan de arbeidskostenindex³² niet gebruikt worden om de evolutie van het basisuurloon te analyseren, maar volgens het BIPT kan deze index wel worden gebruikt om de finale uurlonen te vergelijken, doordat hierin alle extra's zoals bonussen werden opgenomen. De arbeidskostenindex voor de sector "Industrie" en "Administratieve en ondersteunende diensten wordt hieronder gegeven" (2012 = 100).

	Q1-2009	Q4-2014
Industrie (C)	90,00	103,02
Administratieve en ondersteunende diensten (N)	90,11	102,67

Tabel 4: overzicht van de arbeidskostenindex

113. Hier zien we een stijging van 14% à 15% over een periode van 5 jaar tijd, wat significant minder is dan de stijging van de uurlonen die Proximus voorstelt.
114. In haar reactie op de consultatie is Proximus van mening dat het tarief uit 2009 voor de PXS techniker waarmee moet vergeleken worden het tarief van [25-50]EUR per uur is voor een medewerker van categorie ANS2a. Het BIPT is het hier niet mee eens daar wel effectief het tarief van een medewerker van categorie ANS3 wordt gebruikt in de kostenmodellen om het finale tarief voor de verschillende one-time fees te bepalen. Het kunstmatig wijzigen van een categorie, dewelke enkel door Proximus werd gestuurd, mag geen enkele invloed hebben op een vergelijking van de gebruikte uurtarieven in de kostenmodellen. Het BIPT is dus van oordeel dat de effectief gebruikte uurlonen van de techniekers, die dezelfde taken uitvoeren in beide kostenmodellen, dienen vergeleken te worden. De gebruikte tarieven uit Tabel 3: overzicht van HMC voor 2009 lijken dus voor het BIPT correct te zijn.
115. Het BIPT kan echter geen enkele reden bedenken waarom de stijging van de HMC voor de techniekers en de helpdesk medewerkers significant hoger zou zijn dan de arbeidskostenindex.
116. Het BIPT zal nu verder in detail enkele kostelementen uit §110 van de HMC's analyseren.

6.2.2.1. De toelage voor afwezigheden, training en pauzes

117. Zoals het BIPT heeft opgemerkt in §110, werd, ten opzichte van het NGN/NGA kostenmodel uit 2011, in het nieuwe kostenmodel een toelage voor afwezigheden, training en pauzes toegevoegd aan de berekening van de verschillende HMC's van de Proximus werknemers die activiteiten uitvoeren in de context van de one-time fees.

³¹ De stijging van de HMC van een techniker is minder groot dan de stijging van de HMC van een helpdeskmedewerker doordat [vertrouwelijk] van deze HMC een kost omvat van de geoutsourcete techniekers, dewelke niet beïnvloed wordt door bijkomende kosten eigen aan Proximus.

³² <https://statbel.fgov.be/nl/themas/conjunctuurindicatoren/werk/arbeidskostenindex#figures>

118. Deze toelage voor afwezigheden, training en pauzes werd in het NGN/NGA kostenmodel enkel gebruikt bij de berekening van de HMC's van de Proximus werknemers in de context van het kostenmodel aangaande het toegangsnetwerk.

De reden om deze toelage uit te sluiten uit de HMC berekening voor de verschillende One-Time Fee activiteiten werd reeds behandeld in Bijlage D van het besluit van de Raad van het BIPT van 13 januari 2015 betreffende de tarifiering van het "wholesalemulticastaanbod" en van het ethernet-transport voor de "BROBA"- en "WBA VDSL2"-aanbiedingen³³ (het BIPT onderstreept):

Het non-productiviteitspercentage werd gewijzigd naar aanleiding van de raadpleging van het model op basis van de gegevens verstrekt door Belgacom. Er dient te worden opgemerkt dat dit non-productiviteitspercentage niet van toepassing is op de enige heffingen of de activiteiten van collocatie omdat deze worden toegerekend aan de OLO's op basis van het daadwerkelijk uitgevoerde werk, en niet op basis van het tewerkgestelde personeel.

119. De One-Time Fees worden namelijk rechtstreeks aan de begunstigde operatoren gefactureerd; de begunstigde operatoren zouden enkel moeten betalen voor de actieve tijd van de Proximus werknemers dewelke werkelijk worden gependend in het kader van de oplevering van de bestelde One-Time Fee.
120. Dit in tegenstelling tot de HMC gebruikt in het NGN/NGA kostenmodel, waar de kosten van de Proximus medewerkers voor het onderhoud van het netwerk wel degelijk een toelage voor afwezigheden, training en pauzes zouden moeten bevatten.
121. In zijn reactie op de consultatie haalt Proximus aan dat deze type kosten niet als nutteloos en inefficiënt kunnen beschouwd worden. Volgens Proximus zal een efficiënte operator training en pauzes voorzien voor het personeel en kan het niet voorkomen dat personeel ziek wordt.

6.2.2.2. De collectieve bonus en de kost voor het gebruik van tools/materiaal/wagens

122. In het kostenmodel worden verschillende kosten zoals de collectieve bonus en salariswagens gegroepeerd onder "other relevant costs". Deze kosten worden dan verdeeld ofwel op basis van de FTE's ofwel op basis van de salariskosten voor de verschillende business units. Op basis van deze verdeling, wordt een percentage bepaald dat wordt toegepast op het basisuurloon.
123. Door een fout in de formule werden niet alle FTE's van de Service Delivery Engine (SDE) business unit meegeteld in de verschillende verdelingsformules van deze kosten. Deze formule werd aangepast zodat het totale aantal FTE's overeenkomt met de waarde die hiervoor op andere plaatsen in het kostenmodel wordt gebruikt.
124. Het BIPT merkte eveneens op dat in de bepaling van het percentage voor de "utility vehicles" (dewelke enkel wordt toegepast op het basisuurloon van de techniekers) de kost voor "transportation" en "industrial clothing" werd meegenomen. Daar volgens de verdelingstabel de kost voor "transportation" gebeurt op basis van de FTE's, dient deze kost niet enkel

³³ Dit besluit werd aan Proximus bezorgd op 14 januari 2015.

verdeeld te worden over de techniekers, maar eerder verdeeld te worden over het totale aantal medewerkers. De kost voor "industrial clothing" kan blijven verdeeld worden over de techniekers.

6.2.2.3. De "Building Space" kost

125. Zoals ook zal aangehaald worden in Hoofdstuk 8. Analyse van de overhead- en IT-kosten, heeft het BIPT tevens bedenkingen bij de bruikbaarheid van de gegevens in het IT en Overhead kostenmodel, dewelke ook een invloed hebben op de bepaling van de HMC tarieven. Zo stijgt bijvoorbeeld de kost³⁴ voor de "Building space per network HMC hour" van [0-25] EUR per uur in het NGN/NGA kostenmodel naar [0-25] EUR per uur in 2014, wat een stijging is van [25-35]% op 5 jaar tijd³⁵. De kost voor de "Building space for overhead staff" stijgt van [0-25] EUR per uur naar [0-25] EUR per uur, oftewel met [15-25]% op 5 jaar tijd. De kost voor de "Allocated overheads per network hour" stijgt van [0-25] EUR per uur naar [0-25] EUR per uur, wat een stijging is van [10-20]% op 5 jaar tijd.
126. Het BIPT heeft aan Proximus gevraagd om deze stijging te verklaren. Proximus bevestigt dat de gebruikte cijfers in 2014 zowel de vaste als de mobiele business vervatten en dat de berekeningswijze in het kostenmodel ongewijzigd is gebleven³⁶. Daarnaast haalt Proximus nog aan dat:

- 126.1. De operationele kosten voor de Office Space overhead (oftewel de "Building OPEX") met [0-10]% zijn gestegen op 5 jaar tijd, wat minder is dan de stijging van de residentiële vastgoedprijsindex van 8% over dezelfde periode.

Het BIPT merkt op dat de huurkosten, dewelke een onderdeel zijn van de Building OPEX, gedaald zijn van [vertrouwelijk] naar [vertrouwelijk] in 2014. Dit komt volgens Proximus omdat in het cijfer van 2014 enkel rekening werd gehouden met de gebouwen die een kantoorruimte bevatten³⁷. Het BIPT merkt dan ook op dat de kosten voor elektriciteit gestegen zijn van [vertrouwelijk] naar [vertrouwelijk] in 2014. Dit is volgens het BIPT contra-intuïtief: als er minder oppervlakte wordt benut (door het enkel in rekening nemen van gebouwen met kantoorruimtes), lijkt het redelijk om te veronderstellen dat de elektriciteitskosten niet zou stijgen in absolute waarde³⁸. De stijging van de elektriciteitsprijs per kWh kan deze stijging van de elektriciteitskosten niet voldoende rechtvaardigen.

- 126.2. Volgens Proximus, betekent een vermindering van de staff oppervlakte (van [vertrouwelijk] m² naar [vertrouwelijk] m²) niet noodzakelijk een vermindering van eenheidskosten omdat onder de "Building OPEX" veel vaste kosten vallen zoals sanitair, water en elektrisch voorzieningen, licht, verwarming en airco installaties, corridors, beveiliging van poorten, wachtdienst, catering infrastructuur,...

³⁴ Ook de kost voor de "Building space for overhead staff" stijgt van [0-25] EUR per uur naar [0-25] EUR per uur, oftewel met [20-30]%.

³⁵ Het NGN/NGA kostenmodel werd opgesteld op basis van de gegevens van het kostentoerekeningssysteem van 2009.

³⁶ Met andere woorden, er wordt in het kostenmodel geen splitsing gemaakt van de kosten tussen de vaste en mobiele business.

³⁷ De gebouwen zonder kantoorruimte werden dus niet in rekening gehouden.

Het BIPT gaat niet akkoord met deze stelling. **[Vertrouwelijk]**. Op lange termijn, mag verondersteld worden dat een efficiënte operator zich zal aanpassen naar deze aangepaste situatie.

127. Zoals het BIPT verder zal uitleggen, zou dit kunnen veroorzaakt worden doordat de gebruikte cijfers in het nieuwe kostenmodel zowel de vaste als de mobiele business omvatten. Het feit dat de stijging van de "Building space for overhead staff" verschilt van de stijging van de "Building space per network HMC hour" kan volgens het BIPT aantonen dat het gebruik van de boekhoudkundige gegevens van zowel de vaste als mobiele business samen de resultaten in de kostenmodellen lijkt scheef te trekken.
128. Het BIPT merkt ook op dat Proximus voorstelt om het uurtarief voor de Proximus medewerker die ter plaatse komt om een bestek voor werken op het privé-domein op te maken te wijzigen van 60,89 EUR per uur naar 68,59 EUR per uur. In zijn reactie op de consultatie legt Proximus uit dat bij het tarief uit 2011 van 60,89 EUR per uur nog verplaatsingskosten dienen toegevoegd te worden en niet bij het tarief van 68,59 EUR. Dit laat het inderdaad niet toe om beide tarieven te vergelijken. Proximus laat hiernaast ook weten dat het momenteel in Retail, een tarief vraagt van 66,00 EUR (zonder verplaatsingskosten) voor het opstellen van een bestek voor werken op het privé-domein.

6.3. Bepaling van de HMC's

129. Het BIPT ziet 2 opties om de uiteindelijke HMC's vast te leggen:
 - 129.1. In de eerste optie, wordt de toelage voor afwezigheden, training en pauzes aangepast om enkel rekening te houden met training en pauzes. Het BIPT gebruikt hiervoor een percentage van **[0-10]%**, wat bepaald wordt op basis van de verklaringen van Proximus³⁹ op het NGN/NGA kostenmodel. Het BIPT behoudt hiermee haar standpunt dat de begunstigde operatoren enkel zouden moeten betalen voor de actieve tijd van de Proximus werknemers dewelke werkelijk worden gependend in het kader van de oplevering van de bestelde One-Time Fee, maar het zou er dan mee akkoord gaan dat training en pauzes bijdragen tot een efficiënte oplevering van de One-Time Fees.

Daarnaast zal het BIPT geen waarden gebruiken dewelke gebaseerd zijn op de boekhoudkundige gegevens waarin zowel de vaste als mobiele business zitten en die niet op een eenvoudige wijze kunnen gesplitst worden. Het betreft hier de "Building space per network HMC hour", de "Building space for overhead staff" en de "Allocated overheads per network hour". Om deze waarden te bepalen, zal het BIPT vertrekken van de waarden uit het NGN/NGA kostenmodel en deze indexeren.

Voor vastgoed op het Belgisch grondgebied, dient de gezondheidsindex⁴⁰ gebruikt te worden voor de indexering van de huurprijzen. Het BIPT zal deze index dan ook gebruiken in het kostenmodel om de verschillende waarden uit het NGN/NGA kostenmodel te indexeren⁴¹.

³⁹ Cf. l'annexe à la lettre de Proximus van 5 maart 2012 constituant sa réponse à la consultation relative au modèle NGN/NGA.

⁴⁰ <https://statbel.fgov.be/nl/themas/consumptieprijnsindex/huurindexatie#documentsIn>

⁴¹ Daar dit kostenmodel waardes gebruikt uit 2009, zal dit jaar gebruikt worden als referentie voor de indexatie.

Het BIPT zal enkel de drie vaste waarden die hierboven werden opgelijst indexeren. Naast deze drie vaste waarden, worden nog verschillende percentages toegepast bovenop deze vaste waarden, zoals bijvoorbeeld een percentage voor de collectieve bonus of het gebruik van voertuigen. Deze percentages worden ook bepaald op basis van de boekhoudkundige kosten van Proximus, dewelke zowel de vaste als de mobiele business vervatten. In het ideale geval, zouden deze kosten worden gesplitst tussen vast en mobiel en zouden enkel de vaste kosten worden gebruikt om deze percentages te bepalen, maar zoals het BIPT zal schrijven in §164, is er geen verdelingssleutel ter beschikking om dit te doen. Het BIPT zou kunnen opteren om dezelfde percentages te nemen als in het NGN/NGA kostenmodel uit 2011 doch lijken de verschillen miniem te zijn en opteert het BIPT er dus om de berekende percentages uit het huidige kostenmodel te gebruiken.

In de tweede optie wordt vertrokken van de goedgekeurde HMC tarieven uit het "WBA VDSL2 one-time fee" besluit van 2 december 2009. Deze worden vermenigvuldigd met de gemiddelde stijging van 14.2%, van de arbeidskostenindex uit de gegevens van Statbel vermeld in §112. Hier bovenop wordt dit cijfer nog vermenigvuldigd met een markup voor het gebruik van voertuigen en netwerktools⁴². Voor de berekening van de HMC van de PXS techniker wordt rekening gehouden met de graad van outsourcing.

130. Dit geeft volgende resultaten⁴³:

	Gebruikte HMC voor 2009 in het "BROBA rental fee 2008" kostenmodel	Berekende HMC voor 2014 volgens optie 1	Berekende HMC voor 2014 volgens optie 2
PXS Techniker	[25-50] EUR per uur	[25-50] EUR per uur	[25-50] EUR per uur
PXS Helpdesk	[25-50] EUR per uur	[50-75] EUR per uur	[50-75] EUR per uur

Tabel 5: overzicht van de HMC tarieven van 2014

131. De verschillen tussen beide opties zijn miniem; de HMC voor de PXS helpdeskmedewerker valt evenwel iets hoger uit in optie 1. Dit kan verklaard worden doordat de optie 1 benadering nog gebruik maakt van bijkomende parameters (zie §110) die in 2014 hoger kunnen uitvallen dan in 2009.

132. Het BIPT heeft evenwel de voorkeur om gebruik te maken van Optie 1 daar in deze berekening, bijkomende parameters in rekening worden genomen om de HMC's te bepalen. Het BIPT zal dus de aanpassingen uit Optie 1 toepassen in het HMC kostenmodel.

⁴² Dezelfde markup als gebruikt wordt in het kostenmodel uit optie 1 wordt gebruikt, zijnde [0-10]% voor de techniker en [0-10]% voor de helpdesk medewerker.

⁴³ Ook hier worden in de beschouwde uurlonen geen kost voor het gebruik van voertuigen en netwerktools in rekening genomen.

6.4. Indexering van de uurlonen

133. In zijn reactie op de consultatie stelt Proximus voor om de uurlonen verder te indexeren tot 2019 op basis van de arbeidskostenindex. Ook voor de jaren die hierop volgen, wenst Proximus deze te indexeren, op basis van een gemiddelde stijging van [0-10]%. Volgens Proximus is er geen objectieve reden om de verhoging van de uurlonen na 2014 niet in rekening te nemen.
134. Het BIPT gaat akkoord met deze redenering, maar wil de indexering beperken tot 2019. Een indexering in de toekomst is voor het BIPT niet wenselijk daar het BIPT verwacht dat een aantal operationele parameters, zoals het percentage van SNA's, het aantal verplaatsingen rechtstreeks naar de klant of de invoering van het "Remote" tarief allemaal een directe impact zal hebben op de kosten.
135. Proximus doet overigens in haar Annual Report van 2018⁴⁴ zelf enkele verklaringen, dewelke een invloed zouden kunnen hebben op een toekomstige herziening van de one-time fees :
- 135.1. "Wij zijn van mening dat door de omschakeling naar digitaal volledig te omarmen, we relevant kunnen blijven en een meer gepersonaliseerd dienstenaanbod kunnen creëren, terwijl onze efficiëntie wordt verhoogd en onze interne kosten worden verlaagd."⁴⁵
- 135.2. "In de komende jaren zal Proximus zijn transformatie versnellen en zijn kostenstructuur verder verminderen om relevant te blijven in de markt en de nodige investeringen in netwerken (glasvezel, 5G), innovatie en inhoud te behouden. Als zodanig streven we naar een extra brutobesparing van EUR 240 miljoen in 2022."⁴⁶
- 135.3. "Proximus zal kostenbesparende kansen blijven benutten door rationalisatie van zijn netwerken, productportfolio, platforms, gebouwen en IT-systemen en door verdere vereenvoudiging, automatisering en digitalisering."⁴⁷
- 135.4. "Proximus zal ook de mogelijkheid overwegen om het aantal werknemers in de komende 3 jaar verder te verminderen met ongeveer 1.900 mensen in overeenstemming met de geplande vermindering van de werklust."⁴⁸
136. Volgens het BIPT is het dus meer gepast om in de toekomst de kostenmodellen te herbekijken, gebruik makende van de meest recente brutogegevens in plaats van een

⁴⁴ <https://www.proximus.com/annualreport2018.html>

⁴⁵ Vrije vertaling van "We believe that by fully embracing the shift to digital we can stay relevant and create a more personalized service offering, while increasing our efficiency and reducing our internal costs."

⁴⁶ Vrije vertaling van "Over the coming years Proximus will accelerate its transformation, and further reduce its cost structure in order to continue to stay relevant in the market and maintain the needed investments in networks (fiber, 5G), innovation and content. As such we are targeting an additional gross saving of EUR240 million by 2022."

⁴⁷ Vrije vertaling van "Proximus will continue to grasp cost-saving opportunities through the rationalization of its networks, product portfolio, platforms, buildings and IT systems and through further simplification, automation and digitalization."

⁴⁸ Vrije vertaling van "Proximus will also consider the possibility of reducing further the number of employees by approximately 1,900 people in the next 3 years in line with the planned workload reduction."

automatische indexering toe te passen, dewelke geen rekening zou houden met bijvoorbeeld geplande procesverbeteringen en kostenreducties.

137. Het BIPT zal ook geen gebruik maken van de arbeidskostenindex, maar van de gezondheidsindex, toegepast op het basisuurloon. De redenen waarom de gezondheidsindex de correcte index is, werden hierboven reeds aangehaald in §105. Ook in de vertrouwelijke versie van de bijlage van het besluit van de Raad van het BIPT van 13 januari 2015 betreffende de tarifiering van het "wholesalemulticastaanbod" en van het ethernet-transport voor de "BROBA"- en "WBA VDSL2"-aanbiedingen wordt dit behandeld: **[Vertrouwelijk]**.
138. Volgens het BIPT dient er dus enkel rekening te worden gehouden met de inflatie, wat gedekt wordt door het gebruik van de gezondheidsindex. Het BIPT zal dus een percentage toepassen van 8,75% om hieraan tegemoet te komen.
139. De finale uurlonen worden zo:

Geïndexeerde HMC tot 12/2019	
PXS Technieker	[50-75] EUR per uur
PXS Helpdesk	[50-75] EUR per uur

Tabel 6: overzicht van de HMC tarieven van 2019

Hoofdstuk 7. Analyse van de indirect toewijsbare manpowerkosten

7.1. Introductie

140. De indirect toewijsbare manpower-kosten zijn personeelskosten voor personen die actief zijn in de BRxx/WBA activiteiten, maar waarvoor de tijdsbestedingen niet (volledig) toewijsbaar zijn aan bepaalde one-time fees. Het gaat daarbij om aspecten van helpdesk, behandeling van klachten en escalatie, coördinatie van complexe aanvragen van de OLO's, testen van nieuwe ontwikkelingen en kwaliteitsopvolging, enz.
141. Deze 'helpdesk overhead' wordt bepaald op basis van de boekhouding van Proximus voor de manpower-kosten van deze diensten, verdeeld per markt. Enkel de kosten gerelateerd aan de geleverde diensten op de gereguleerde BRxx/WBA markten worden in beschouwing genomen om een percentage van [0-10]% te bekomen dat in de verschillende kostenmodellen wordt vermenigvuldigd met de direct toewijsbare manpower-kosten. Voor alle duidelijkheid: deze 'helpdesk overhead' is niet nog eens opgenomen in de 'algemene' overhead.

7.2. Analyse

7.2.1. Herberekening van het 'helpdesk overhead' percentage

142. Zoals hierboven al werd vermeld, worden de relevante manpower-kosten uniform verdeeld over de one-time fee activiteiten. Deze berekeningswijze houdt geen rekening met het werkelijke aantal one-time fee activiteiten: hierdoor krijgen activiteiten die minder voorkomen een even grote helpdesk kost toegekend als activiteiten die vaker voorkomen.
143. Het BIPT stelt voor om de berekening van het 'helpdesk overhead' percentage te baseren op een gewogen gemiddelde ten opzichte van het aantal one-time fee activiteiten en niet op een gewoon gemiddelde.
144. In zijn reactie op de consultatie vermeldt Proximus dat ze niet akkoord gaat met deze berekeningsmethode. Volgens Proximus introduceert deze aanpassing een vooroordeel in de berekening: zo hebben de "Certified Technician" bestellingen een relatief klein aandeel qua volume, maar vragen ze relatief veel tijd door de helpdesk.
145. Het BIPT blijft bij haar mening dat een verdeling op basis van het volume de correcte berekeningswijze is. Zoals in §141 wordt uitgelegd, wordt de totale helpdeskkost gedeeld door het totale aantal one-time fee activiteiten om een helpdesk kost te bekomen per one-time fee activiteit. Deze kost wordt dan herwerkt in een percentage dat rechtstreeks in de kostenmodellen van de verschillende one-time fee activiteiten wordt toegepast. Volgens het BIPT is het logisch dat doordat het volume van activiteiten in rekening wordt genomen bij de berekening van de kost per one-time fee activiteit, het toewijzen van deze kost aan de verschillende one-time fee activiteiten ook gebeurd op basis van het volume: hoe meer one-time activiteiten plaatsvinden, hoe minder de helpdeskkost per activiteit moet zijn om de totale kostenbasis te kunnen terugwinnen.

146. Daarenboven, indien geen rekening zou worden gehouden met het volume, zou bij een controleberekening, waarbij de helpdeskkost over alle gepresteerde one-time fees wordt opgeteld, het resultaat niet overeenkomen met de totale helpdeskkost die werd verdeeld via het percentage.
147. Het BIPT heeft dit percentage herrekend met alle doorgevoerde wijzigingen in dit besluit en bekomt zo een percentage van [0-10]%

7.2.2. Toevoeging van de facturatiekost

148. In het genotificeerde ontwerpbesluit aan de Europese Commissie, stelde het BIPT voor om een facturatiemark-up van 0.44% toe te passen bovenop de personeels- en materiaalkosten van elke one-time fee. Na evaluatie van de reactie van de Europese Commissie op de grootte van totaal toegepaste mark-ups, werd dit herbekeken. Deze analyse staat in sectie "8.4. Beschouwing van de opmerkingen van de Europese Commissie".

Hoofdstuk 8. Analyse van de overhead- en IT-kosten

8.1. Introductie

149. Door de samenhangende berekening van zowel de overhead- als IT-kosten, worden beide behandeld in dit hoofdstuk.
150. De overhead- en IT-kosten worden door een Equi-proportionate Mark-up toegewezen aan de verschillende One Time Fees.
151. Een Equi-proportionate mark-up (EPMU) is een veel gebruikte methode voor de toewijzing van gemeenschappelijke kosten⁴⁹. In deze methode wordt een percentage bepaald dat wordt toegepast op de incrementele kosten. Dit percentage wordt bepaald als een ratio van de totale relevante incrementele kosten op de totale relevante gemeenschappelijke kosten. Een EPMU toepassen is eenvoudig en resulteert in een gelijkvormige behandeling van alle relevante dienstenkosten.
152. Voor de bepaling van de EPMU mark-up voor de overhead-⁵⁰ en IT-kosten werd vertrokken van de Regulatory Accounts van Proximus van 2014. De verschillende support afdelingen van Proximus worden overlopen: enkel de kosten van de afdelingen die effectief bijdragen tot de overhead relevant voor de One Time Fees worden behouden.
153. Het BIPT zal in sectie 8.2. een analyse maken van de voorgestelde berekeningswijze voor de Overhead en IT-markup, maar zal tot het besluit komen dat deze berekeningswijze niet kan gebruikt worden. Vervolgens zal in sectie 8.3. een alternatieve bepalingmethode voor deze markups worden voorgesteld.

8.2. Analyse

154. Het BIPT heeft vastgesteld dat de cijfers van de Regulatory Accounts in hun huidige vorm geen goede inputgegevens vormen voor de bepaling van de overhead- en IT mark-up.
155. In 2010 werd het toenmalige Belgacom samengevoegd met de mobiele business unit Proximus; de naamswijziging volgde enige tijd later. Door deze samensmelting van de vaste en de mobiele business unit, worden beide momenteel als één enkele boekhoudkundige entiteit beschouwd. Dit betekent dat de input van dit kostenmodel, dewelke per definitie een focus heeft op de vaste business unit, ook de kosten bevat van de mobiele business unit.
156. Op zich hoeft dit niet noodzakelijk een probleem te vormen wanneer de verschillende IT en overhead kosten voor de vaste en mobiele business in grote mate gelijkaardig zijn, maar hierover kan, zonder de concrete cijfers te hebben, geen uitsluitel gegeven worden.
157. Aan de andere kant, kan men argumenteren dat op min of meer korte termijn, de samenvoeging van de mobiele en vaste business units een negatief effect heeft op de markups doordat in beide units diensten zullen aanwezig zijn die een overlappende functie

⁴⁹ Gemeenschappelijke kosten zijn kosten die eigen zijn aan meerdere diensten en niet op een eenduidige wijze kunnen toegewezen worden aan een afzonderlijke dienst.

⁵⁰ Hierbij horen de IT overhead kosten.

hebben, maar dat op langere termijn, wanneer de inefficiënties weggewerkt zijn, dit negatieve effect zal verdwijnen.

158. Door deze grote mate van onzekerheid is het onmogelijk om op voorhand te kunnen voorspellen wat het effect is van de samenvoeging van deze 2 business units op de IT en Overhead markups.
159. Het BIPT heeft hierover een vraag gesteld aan Proximus, waarin zij bevestigen dat de inputgegevens ook de kosten van de mobiele business bevatten, maar dat zij dit onmogelijk kunnen splitsen in afzonderlijke kosten voor de mobiele en de vaste business.
160. In zijn reactie op de consultatie, zegt Proximus dat de samenvoeging van de mobiele en vaste business units schaalvoordelen biedt. Voor Proximus is het evident dat de kosten voor een operator die enkel een vast netwerk beheert hoger zijn dan de kosten voor een operator die zowel een mobiel als een vast netwerk beheert en kan genieten van schaalvoordelen.
161. Zoals staat in §157, gaat het BIPT hier in principe mee akkoord, wanneer men een lange termijn beschouwd. Op korte termijn is echter de kans groter dat er nog overlappende functies zullen bestaan die ervoor kunnen zorgen dat de totale kostenbasis na de samenvoeging hoger is dan de kostenbasis van de vaste business voor de samenvoeging. Het BIPT herhaalt opnieuw dat het hierover geen oordeel kan vellen doordat er geen gegevens bestaan voor de vaste en mobiele business afzonderlijk, na de samenvoeging.
162. Het BIPT heeft bedenkingen bij het gebruiken van de boekhoudkundige gegevens ter bepaling van de IT en Overhead markups en geeft een aantal voorbeelden hieronder.
 - 162.1. Zoals reeds werd aangehaald in §127, kan het feit dat de stijging tussen 2009 en 2014 van de "Building space for overhead staff" verschilt van de stijging van de "Building space per network HMC hour" aantonen dat het gebruik van de boekhoudkundige gegevens van zowel de vaste als mobiele business samen de resultaten in de kostenmodellen lijkt scheef te trekken.
 - 162.2. Bij de analyse van de ruwe gegevens van de gedetailleerde onderverdeling van de kosten van de verschillende support afdelingen, merkte het BIPT een significante kost op van **vertrouwelijk** voor "Corporate Sponsoring".

Volgens het BIPT is deze kost enkel relevant voor de retail afdelingen van Proximus en mag dus deze kost niet in rekening gebracht worden in de berekening van de EPMU voor de overhead.

In zijn reactie op het ontwerpbesluit, zegt Proximus dat deze activiteit zowel de retail als de wholesale klanten betreft en dat beiden een deel van deze kosten moeten dragen.

Het BIPT volgt slechts gedeeltelijk deze redenering. Er moet inderdaad een deel van deze kosten opgenomen worden in het kostenmodel voor de bepaling van de overhead. Echter, door de samenvoeging van de vaste en mobiele business, zit in deze kost een deel van de "Corporate Sponsoring" van de mobiele business. Daar in 2014 Proximus begonnen is met de naamswijziging van Belgacom, zal in deze

kost een deel zitten dat hiermee gerelateerd is en potentieel een grote impact heeft, dewelke het BIPT niet kan verifiëren.

- 162.3. In het kostenmodel wordt een kost van [vertrouwelijk] komende van de Business Intelligence software functie toegekend aan de overhead. Naar de mening van het BIPT, lijkt dit niet correct te zijn.

"Business Intelligence" is een functie waarbij het management van een bedrijf data verzamelt uit de vele verschillende databases die in een onderneming aanwezig zijn en deze data transformeert in bruikbare informatie. Op basis hiervan kunnen snellere en juistere beslissingen genomen worden met als uiteindelijke doel de winst te maximaliseren of de kosten te minimaliseren. In het geval van Proximus, kan het BIPT zich moeilijk inbeelden waarom deze kost volledig als een overhead kost moet beschouwd worden en niet grotendeels als een retail kost. In een gereguleerde omgeving zal het voordeel dat uit Business Intelligence voortkomt slechts minimaal naar de alternatieve operatoren doorvloeien.

In haar antwoord op een vraag van het BIPT hierover, geeft Proximus ook toe dat deze stijging te wijten is aan de samenvoeging van de vaste en mobiele business units en dat "Business Intelligence" een zeer hardware intensieve unit is die veel doorweegt op deze kosten. Het BIPT vindt dus dat deze kost niet volledig kan toegewezen worden aan de overhead kosten voor de bepaling van de overhead-markup, ook omdat een deel van de kosten gerelateerd is aan de mobiele business.

In haar reactie op het ontwerpbesluit, zegt Proximus dat deze activiteit wel degelijk gelieerd is met zowel retail als wholesale activiteiten, om bijvoorbeeld KPI rapporten op te stellen, data op te zoeken voor de kostenmodellen of het opzetten van de "Chinese Walls" tussen de verschillende departementen. Het BIPT gaat akkoord dat inderdaad een deel van deze kosten gelieerd kan zijn aan wholesale en moet kunnen teruggevorderd worden via de markup. Echter, het BIPT kan geen reden bedenken welke aanpassingen aan "Business Intelligence" doorgevoerd zijn dewelke een stijging van [vertrouwelijk] in 2009 naar [vertrouwelijk] in 2014 zouden kunnen rechtvaardigen, daar alle door Proximus geciteerde activiteiten, ook in 2009 reeds door haar uitgevoerd werden.

Proximus kan bovendien niet beweren dat deze kost nauwelijks impact heeft op het kostenmodel daar het aanpassen van de kost naar het niveau van 2009, de voorgestelde overhead markup van Proximus van [5-15]% doet dalen naar [0-10]%. Dit toont nogmaals de beperkingen van het kostenmodel aan daar het volledig onlogisch is dat een kostenbron als "Business Intelligence" een dergelijke impact heeft op de finale markup.

8.3. Bepaling van de Overhead- en IT-mark-up

163. Zoals het BIPT hierboven reeds aanhaalde, bevatten de inputgegevens uit de Regulatory Accounts 2014 van Proximus een gedeelte van kosten dewelke niet van toepassing zijn in dit kostenmodel.

164. Daar Proximus geen methode voorstelt⁵¹ om deze kosten te splitsen tussen kosten voor de mobiele en voor de vaste business unit, zal het BIPT zelf een methode uitwerken om de markups te bepalen.
165. In het ontwerpbesluit werd voorgesteld om dezelfde Overhead- en IT-markups te gebruiken als deze die werden vastgelegd in de consultatie van de "rental fee"⁵² voor toegang tot het glasvezelnetwerk van Proximus. Daar de overhead en uitgevoerde IT-ontwikkeling in grote mate overlapt tussen het glasvezel- en kopernetwerk van Proximus, is het volgens het BIPT gerechtvaardigd om dezelfde mark-ups te gebruiken. Deze waarden werden in de pre-consultatie van het glasvezel "rental fee" kostenmodel bepaald als 4.84% voor de Overhead mark-up en 7.40% in de IT-mark-up.
166. In haar reactie op het ontwerpbesluit, stelt Proximus een alternatieve berekeningswijze voor, gebaseerd op de gegevens uit de gescheiden boekhouding van 2016. De voorgestelde waarden zijn [5-15]% voor de Overhead mark-up en [5-15]% voor de IT-mark-up. Wanneer het BIPT dezelfde berekeningswijze gebruikt op de gegevens van de gescheiden boekhouding van 2015 worden waarden⁵³ bekomen van [5-15]% voor de IT mark-up en [5-15]% voor de Overhead mark-up. Volgens het BIPT lijkt het zeer onwaarschijnlijk dat de reële IT en overhead kosten tussen 2015 en 2016 zo zouden verschillen. In de publieke versie van "Proximus Regulatory Cost Model 2016" staat:
- Since 2016, the allocation of IT costs has been rationalized in its scope. This resulted in two main differences compared to last years: the merging of previous modules IT hardware and IT Software into one IT Cost pool and the allocation towards the Market module based on a generic key instead of volumes.*
167. Het BIPT begrijpt hieruit dat er sinds 2016 andere kostenallocatieregels in voege zijn dan in 2015, dewelke een effect lijken te hebben op de bekomen resultaten van de voorgestelde berekeningswijze van Proximus. Volgens het BIPT is het niet gepast om een methode toe te passen die de SMP-operator een overmatige flexibiliteit geeft om de waarde van de mark-ups te beïnvloeden⁵⁴.
168. Er moeten IT- en Overhead-mark-ups bepaald worden die het kostenniveau van een efficiënte operator weerspiegelen. Om dat niveau te bepalen heeft het BIPT de gegevens die het ontvangen heeft, getoetst aan een vergelijkende analyse op basis van de volgende bronnen:
- 168.1. De gegevens die meegedeeld zijn door andere operatoren in het kader van de voorbereiding van dit besluit;

⁵¹ Na een uitdrukkelijke vraag van het BIPT.

⁵² Zie hiervoor: <https://www.bipt.be/nl/operatoren/telecom/markten/controle-van-prijzen-en-kosten/kostenmodellen-voor-kabel-en-ftth/raadpleging-door-de-raad-van-het-bipt-van-13-december-2018-betreffende-de-kostenmodellen-voor-kabel-en-ftth>

⁵³ De boekhoudkundige gegevens van 2015 laten niet toe om de "IT overhead" kost los te koppelen van de algemene overheadkosten. Dit betekent dat de IT mark-up van 2016 dus de "IT overhead" kost bevat, terwijl de IT mark-up van 2015 de "IT overhead" kost niet omvat; de "IT overhead" zit in de overhead mark-up van 2015.

⁵⁴ Deze aanpassing zou doorgevoerd zijn door het Regulatory team van Proximus omdat de vorige methode geen voldoende toegevoegde waarde zou bieden, zoals zou blijken uit sectie 2.1.3 van de 2016 audit van het kostentoerekeningssysteem van Proximus.

- 168.2. De gegevens die meegedeeld zijn door Proximus in het kader van de voorbereiding van het besluit betreffende de tarieven voor toegang tot het FTTH-netwerk;
 - 168.3. De mark-upniveaus voor IT en Overhead die gebruikt zijn in de vorige besluiten van het BIPT⁵⁵;
 - 168.4. De mark-upniveaus voor IT en Overhead die voortvloeien uit de praktijk van andere NRI's en andere beschikbare sectorgegevens⁵⁶;
 - 168.5. Informatie door het BIPT ontvangen van de operatoren in het kader van andere dossiers (IT kosten).⁵⁷
169. De aftoetsing van deze verschillende bronnen heeft het BIPT ertoe geleid voor IT en voor Overhead een mark-upniveau te bepalen dat uniform is voor alle gereguleerde operatoren (namelijk Proximus in het kader van dit besluit):

IT-mark-up	Overhead-mark-up
7,5%	5%

Tabel 7: IT- en Overhead-mark-up

170. Deze mark-upniveaus liggen meestal in de buurt van diegene die berekend kunnen worden op basis van de eigen gegevens van de operatoren en kunnen als efficiënt worden beschouwd, rekening houdende met hun positionering ten opzichte van de andere gegevensbronnen. De waarden van elke mark-up, alsook hun som (12,5%), bevinden zich in de vorken die waargenomen worden voor de beschikbare vergelijkingspunten.

8.4. Beschouwing van de opmerkingen van de Europese Commissie

171. In haar opmerking op het ontwerpbesluit, vestigt de Europese Commissie de aandacht van de regulator op de waarden voor de IT- en overhead mark-ups, dewelke volgens haar, in vergelijking met andere Europese landen, zich aan de hogere kant van de benchmark bevinden.⁵⁸ De Europese Commissie verwijst ook naar de ontwerpbesluiten⁵⁹ van de CRC betreffende de tarieven voor toegang tot de kabelnetwerken, waarin dezelfde IT- en overhead mark-ups worden toegepast en waarop zij een gelijkaardige opmerking heeft gemaakt (zie zaak BE/2020/2242). De Europese Commissie nodigt uit om deze mark-ups te herbekijken en na te gaan of een verlaging ervan zou kunnen aansporen tot een hogere efficiëntie.
172. Als gevolg van deze opmerking van de Europese Commissie heeft het BIPT deze mark-ups opnieuw onderzocht. Wat betreft de hoogte van deze mark-ups, kan het BIPT op basis van

⁵⁵ Besluit van 13 januari 2015 betreffende de tarifiering van het "Wholesalemulticastaanbod" en van het Ethernet-transport voor de "BROBA"- en "WBA VDSL2"-aanbiedingen, Besluit van 2 december 2009 betreffende WBA VDSL2 one time fees, Besluit van 9 november 2011 betreffende de BRUO rental fee.

⁵⁶ Cullen International benchmark 09/2019, Gartner 2014-2015, Deloitte 2016-2017 Global CIO Survey, McKinsey & Company - Capital IQ S&P1200, Wik Consult - Estimating the cost of GEA 2013, TeBIT 2018.

⁵⁷ [\[Vertrouwelijk\]](#)

⁵⁸ Europese Commissie, Zaak BE/2020/2244: Wijzigingen aan het referentieaanbod met betrekking tot de markten 3a (lokale wholesale toegang) en 3b (centrale wholesale toegang op een vaste locatie voor massa marktproducten) in België - Opmerkingen van de Commissie overeenkomstig artikel 7, lid 3, van Richtlijn 2002/21/EG.

⁵⁹ De CRC heeft ondertussen deze finale besluiten aangenomen op 26 mei 2020.

de informatie waarover zij momenteel beschikt, niet concluderen dat de gezamenlijke mark-up (zijnde de som van de IT- en Overhead-mark-up) van 12,5% zich bovenin de benchmark zou bevinden. Het BIPT heeft verschillende bronnen kruislings gecontroleerd (cf. §168) en op basis daarvan vastgesteld dat dit niveau van 12,5% eerder in het midden ligt van de waargenomen vorken voor de beschikbare vergelijkingspunten (cf. §170).

173. Het BIPT stelt echter wel vast dat deze mark-ups in het hier beschouwde kostenmodel op een zodanige manier worden toegepast dat deze toepassing leidt tot extra verhogingen bovenop deze mark-ups. Meer bepaald treden de volgende extra verhogingen op:

173.1. Er wordt nog een afzonderlijk percentage voor de facturatiekost toegepast;

173.2. De IT-mark-up wordt toegepast op het geheel van de kosten waarop de Overhead-mark-up al is toegepast.

174. In opvolging van de commentaar gegeven door de Europese Commissie, heeft het BIPT onderzocht of dergelijke verhogingen aanleiding kunnen geven tot een terugwinning van de kosten bovenop hetgeen noodzakelijk is.

175. Naar aanleiding daarvan, heeft het BIPT de volgende technische aanpassingen doorgevoerd in het kostenmodel van onderhavig besluit:

175.1. Er wordt geen afzonderlijk percentage voor de facturatiekost meer toegepast, om dubbeltelling te vermijden met de mark-ups.

Aangezien de mark-ups alle pertinente IT- en Overhead-kosten van een efficiënte Belgische operator omvatten, is het BIPT van mening dat er niet langer een aparte facturatiekost moet aangerekend worden. De IT en Overhead mark-up dekken immers deze kosten reeds voldoende. Dit wordt bevestigd door het feit dat de mark-ups zich in het midden van de vorken bevinden die waargenomen werden voor de beschikbare vergelijkingspunten en dus niet onderaan, dicht bij de meest efficiënte (laagste) referenties (zie §170). De stelling dat de gebruikte mark-ups meer dan voldoende dekkend zijn, wordt bovendien bevestigd door de commentaar van de Europese Commissie die stelt dat de mark-ups zich in de hogere kant van haar eigen benchmark bevinden.

175.2. De IT- en Overhead mark-up worden afzonderlijk toegepast.

Het BIPT had in het genotificeerde ontwerpbesluit voorgesteld om de IT-mark-up toe te passen bovenop de kosten waarop de Overhead mark-up al werd toegepast. Dergelijke toepassing leidt ertoe dat de gecombineerde mark-up in dit besluit (namelijk 12,7%) hoger zou zijn dan de gebenchmarkte waarde van 12,5% (zie §170) voor een efficiënte Belgische operator⁶⁰, waarbij de IT- en Overhead mark-up afzonderlijk worden toegepast⁶¹. Het BIPT heeft dit dan ook gecorrigeerd.

⁶⁰ Deze afzonderlijke toepassingswijze van de IT- en overhead mark-up (leidend tot de totale mark-up van 12,5% gerelateerd aan een Belgische efficiënte operator) wordt ook gebruikt in de besluiten van de CRC van 26 mei 2020 betreffende de tarieven voor toegang tot de kabelnetwerken.

⁶¹ Er wordt een uniform percentage, de som van de IT & overhead mark-up, toegepast op de som van de personeels- en materiaalkosten.

Hoofdstuk 9. Besluit, Inwerkingtreding, beroepsmogelijkheden en handtekeningen

9.1. Besluit en inwerkingtreding

176. Op 30 juni 2020 is de Raad van het BIPT bijeengekomen en heeft het beslist dat het referentieaanbod van Proximus integraal aan de opmerkingen in dit besluit moet worden aangepast. Dit besluit van het BIPT treedt in werking op de eerste dag van de maand die volgt op de publicatie van dit besluit.
177. Het BIPT vraagt aan Proximus om haar referentieaanbiedingen aan te passen in overeenstemming met de onderstaande tabellen:

	Huidig tarief	Proximus voorstel	Aangepast tarief
Activation "Remote"	-	€ 6,72	€ 5,07
Activation "without customer visit" WV/WOV	€ 46,09 / € 40,98	€ 105,39	€ 93,46
Activation Additional "customer visit" fee WV/WOV	€ 38,88 / € 58,64	€ 45,04 / € 53,45	€ 40,35 / € 48,66
Activation "Certified Technician"	€ 9,20	€ 18,30	€ 14,49
Migration "Remote"	-	€ 6,96	€ 5,26
Migration "without customer visit" WV/WOV	€ 36,30 / € 38,30	€ 114,21	€ 95,90
Migration Additional "customer visit" fee WV/WOV	€ 38,88 / € 58,64	€ 46,34 / € 52,41	€ 39,99 / € 46,00
Migration "Certified Technician"	€ 10,29	€ 24,87	€ 19,85

Tabel 8: overzicht van de One-Time Fee tarieven voor Bitstream ADSL

	Huidig tarief	Proximus voorstel	Aangepast tarief
Activation "Remote"	-	€ 5,52	€ 4,09
Activation "without customer visit" WV/WOV	€ 74,24 / € 72,59	€ 93,00	€ 78,15
Activation Additional "customer visit" fee WV/WOV	€ 45,94 / € 45,75	€ 59,52 / € 59,94	€ 52,18 / € 52,54
Activation "Certified Technician"	€ 10,88	€ 14,23	€ 11,17
Migration "Remote"	-	€ 8,50	€ 6,52
Migration "without customer visit" WV/WOV	€ 88,81 / € 90,48	€ 108,91	€ 91,90
Migration Additional "customer visit" fee WV/WOV	€ 45,27 / € 45,21	€ 49,26 / € 49,36	€ 44,08 / € 44,17
Migration "Certified Technician"	€ 13,14	€ 25,08	€ 20,00

Tabel 9: overzicht van de One-Time Fee tarieven voor Bitstream VDSL Shared VLAN

	Huidig tarief	Proximus voorstel	Aangepast tarief
Activation "Remote"	-	€ 22,91	€ 21,05
Activation "without customer visit" WV/WOV	€ 113,69 / € 112,24	€ 117,40	€ 98,32
Activation Additional "customer visit" fee WV/WOV	€ 45,94 / € 45,75	€ 64,57 / € 64,99	€ 58,58 / € 58,95
Activation "Certified Technician"	€ 45,13	€ 32,93	€ 26,45
Migration "Remote"	-	€ 28,33	€ 26,14
Migration "without customer visit" WV/WOV	€ 127,45 / € 129,12	€ 117,40	€ 98,32 ⁶²
Migration Additional "customer visit" fee WV/WOV	€ 45,27 / € 45,21	€ 49,26 / € 49,36	€ 44,08 / € 44,17
Migration "Certified Technician"	€ 44,96	€ 45,40	€ 36,61

Tabel 10: overzicht van de One-Time Fee tarieven voor Bitstream VDSL Dedicated VLAN

	Huidig tarief	Proximus voorstel	Aangepast tarief
Activation "without customer visit" RC/SP	€ 25,44 / € 35,31	€ 104,03 / € 86,34	€ 94,29 / € 77,85
Activation Additional "customer visit" fee RC/SP	€ 66,49 / € 38,88	€ 67,79 / € 50,92	€ 63,09 / € 46,52
Activation "Certified Technician" RC	€ 8,65	€ 11,44	€ 8,89
Migration "without customer visit" RC/SP	€ 36,35 / € 38,08	€ 98,33 / € 106,92	€ 86,65 / € 97,23
Migration Additional "customer visit" fee RC/SP	€ 66,49 / € 38,88	€ 72,16 / € 46,95	€ 67,30 / € 43,86
Migration "Certified Technician" RC	€ 8,19	€ 12,26	€ 9,56

Tabel 11: overzicht van de One-Time Fee tarieven voor BRUO

⁶² Tijdens een controle van de kostenmodellen werd een materiële fout ontdekt. Dit werd rechtgezet waardoor dit tarief wijzigde.

	Huidig tarief	Proximus voorstel	Aangepast tarief
SNA (als maandelijkse toelage)	-	-	€ 1,17
ISLA Premium (als maandelijkse toelage)	€ 8,74	€ 12,00	€ 9,78
ISLA Enhanced (als maandelijkse toelage)	-	€ 6,00	€ 5,65
Useless End-User visit fee	€ 20,59	€ 47,11	€ 43,34
Aborted End-User visit fee	€ 20,59	€ 9,62	€ 8,38
Wrongful Repair fee	€ 107,62	€ 169,81	€ 149,39
Manual TSI fee	-	€ 21,43	€ 17,01

Tabel 12: overzicht van de overige One-Time Fee tarieven

	Huidig tarief	Proximus voorstel	Aangepast tarief
Information on BRUO & Bitstream xDSL (per person & per hour)	€ 99,49	€ 108,48	€ 108,48
SNA Quotation Realization (per hour)	€ 60,89	€ 68,59	€ 68,59

Tabel 13: overzicht van de uurtarieven

178. Het BIPT vraagt aan Proximus, overeenkomstig artikel 59, § 6, vierde lid, van de wet van 13 juni 2005, om de aangepaste versie van zijn voorstel te sturen 30 dagen na de publicatie van dit besluit. Het BIPT zal de conformiteit van deze gewijzigde versie nagaan voor ze gepubliceerd wordt. Indien bepaalde wijzigingen een IT implementatie noodzakelijk maken, moet deze implementatie binnen zes maanden na publicatie van dit besluit plaatsvinden zodat de alternatieve operatoren binnen dezelfde termijn effectief gebruik kunnen maken van deze systemen.
179. Tenslotte wil het BIPT Proximus eraan herinneren dat, overeenkomstig artikel 59, § 5, van de wet van 13 juni 2005, het BIPT het referentieaanbod te allen tijde moet kunnen wijzigen om rekening te houden met de ontwikkeling van de Proximus -aanbiedingen en de verzoeken van de begunstigden.

9.2. Beroepsmogelijkheden

180. Overeenkomstig artikel 2, § 1 van de wet van 17 januari 2003 betreffende de rechtsmiddelen en de geschillenbehandeling naar aanleiding van de wet van 17 januari 2003 met betrekking tot het statuut van de regulator van de Belgische post- en telecommunicatiesector hebt u de mogelijkheid om tegen dit besluit beroep in te stellen bij het Marktenhof, Poelaertplein 1, B-1000 Brussel. Het beroep wordt, op straffe van nietigheid die ambtshalve wordt uitgesproken, ingesteld door middel van een ondertekend verzoekschrift dat wordt ingediend ter griffie van het hof van beroep van Brussel binnen een termijn van zestig dagen na de kennisgeving van het besluit of bij gebreke aan een kennisgeving, na de publicatie van het besluit of bij gebreke aan een publicatie, na de kennisname van het besluit.
181. Het verzoekschrift bevat op straffe van nietigheid de vermeldingen vereist door artikel 2, § 2, van de wet van 17 januari 2003 betreffende de rechtsmiddelen en de geschillenbehandeling naar aanleiding van de wet van 17 januari 2003 met betrekking tot het statuut van de regulator van de Belgische post- en telecommunicatiesector. Indien het verzoekschrift elementen bevat die u als vertrouwelijk beschouwt, dan moet u dat uitdrukkelijk aangeven en op straffe van nietigheid, een niet-vertrouwelijke versie van dat verzoekschrift indienen. Het Instituut publiceert op zijn website het verzoekschrift dat door de griffie van het gerecht genotificeerd is. Elke belanghebbende partij kan in de zaak tussenkomen binnen dertig dagen na deze publicatie.

9.3. Ondertekening

Axel Desmedt
lid van de Raad

Jack Hamande
lid van de Raad

Luc Vanfleteren
lid van de Raad

Michel Van Bellinghen
voorzitter van de Raad